Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 71 (2073) ♦ Вівторок, 20 квітня 1999 року ♦ Ціна договірна

20 квітня

✔ 1622 р. Помер видатний державний і військовий діяч гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний.

✔ 1902 р. Подружжя Кюрі отримало чистий радій.

✔ 1921 р. У Берліні підписано угоду між Українською СРР і Німеччиною про обмін військовополоненими й інтернованими.

✔ 1990 р. Відновлено діяльність Кримськотатарського музично-драматичного театру у Сімферополі.

Тиждень буде резонансний

На жаль, продуктивність роботи парламенту заслуговує на серйозну об'єктивну критику, — констатував Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко на нараді голів комітетів та лідерів фракцій. Причини цього різні, однак основна — погана явка депутатів.

На думку Олександра Ткаченка, сесія багато втрачає від «заговорення» питань: що більше бажаючих долучитися до обговорення, то швидше порожніє зал і законопроекти доводиться по кілька разів переголосовувати.

(Закінчення на 2-й стор.).

Офіційно

Треба завжди мати альтернативний варіант

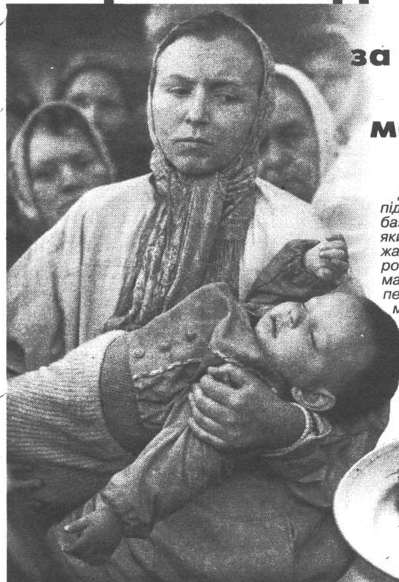
У суботу на Чорноморському узбережжі Грузії у селищі Супса відбулася урочиста церемонія відкриття західного маршруту з транспортування ранньої каспійської нафти. Сюди прибули Президент України Леонід Кучма, Президент Азербайджану Гейдар Алієв, а також політичні діячі Європи, Азії та США. Щоправда, Едуард Шеварднадзе висловив жаль, що на зустрічі не було перших осіб Болгарії, Румунії, Центральноазіатських держав. І Росії теж. Відсутність представників Москви зрозуміла: нафта ж піде в обхід Росії... «Транзит каспійської нафти західним маршрутом — це спільний проект Грузії, України та Азербайджану, тому цього разу ми віддаємо перевагу нашим друзям Гейдару Алієву і Леонідові Кучмі», — заявив Шеварднадзе.

(Закінчення на 6-й стор.).

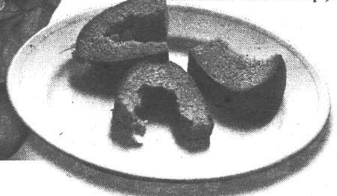

Соціальна допомога — кожному за потребами, виходячи з можливостей бюджету...

Державна соціальна політика має під собою досить серйозну правову базу. Основа її — указ Президента, який затвердив головні напрями державної соціальної політики до 2000 року. З нього випливає, що держава має охопити батьківською турботою передусім сім'ї з невисокими доходами. Головний принцип соціальної політики — її адресність. Згідно з новими директивами, сім'ю розглядають уповноважені чиновники не лише як «осередок» суспільства, а і як об'єкт допомоги з боку держави.

(Закінчення на 8-й стор.).

У номер

Порятунок людства в руках людини

Україна висловлює стурбованість у зв'язку з проведенням Індією та Пакистаном випробувальних запусків балістичних ракет і сподівається, що ці країни утримаються від дій, які могли б призвести до дестабілізації ситуації в регіоні та світі. Про це йдеться в заяві МЗС. «Україна, яка здійснює послідовну політику в галузі нерозповсюдження та ядерного роззброєння, твердо переконана, що ці ракетні запуски підривають основи міжнародного режиму нерозповсюдження зброї масового знищення», — зазначається в заяві.

Акції

Спомин, що не знає відстаней

Виявляється, про пам'ять також слід пам'ятати. Ця навмисна тавтологія природно з'являється щороку на підході до 9 травня — дня святкування все віддаленішої від нас і тим дорожчої Перемоги. Може, десь в іншому всесвіті, у якомусь іншому вимірі взагалі не довелося б ставити питання таким чином: як таке не забути?..

Ні, все-таки ми ще не остаточно глухі, сліпі та байдужі. Й великою мірою завдяки тому, що в нашому житті завжди є місце служникам Мнемозини — богині пам'яті. Таким, як працівники Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта». Саме у них напередодні Дня Перемоги народився цей красивий за своєю сутністю задум: провести всеукраїнську акцію «Привітайте ветеранів!». Її мета — залучити всі верстви населення країни до вшанування тих, хто здобув мир і врятував людство від загибелі.

(Закінчення на 12-й стор.).

Спорт

Чарівний килим українських борців!

У Мінську відбувся черговий чемпіонат Європи з вільної боротьби. Чарівним став килим у білоруській столиці для переможця попереднього турніру — національної збірної України. І цього разу вона виступила блискуче. Золоті медалі здобули: Олександр Захарук (54 кг), Ельбрус Тедеєв (63), Заза Зозіров (69). Срібні відзнаки у Аліка Музаєва (76) та Вадима Тасоєва (97).

Щиро вітаємо нашу команду та її наставників — Михайла Харачуру та Руслана Савлохова.

Хроніка останніх днів агресії

❍ Трирічна дівчинка загинула і ще п'ять мирних жителів отримали поранення внаслідок двох нічних нальотів натовської авіації на військово-повітряну базу Батайницю.

❍ Югославія розірвала дипломатичні відносини з Албанією.

❍ Засоби ППО СРЮ збили в небі над Косово 3 літаки НАТО, стверджує сербське телебачення.

❍ Проти СРЮ ведуть третю фазу агресії, вважає командир Приштинського корпусу: знищуються школи, лікарні, промислові об'єкти.

❍ Президент Сербії обіцяє НАТО «другий В'єтнам» в разі наземної операції.

❍ Генсек НАТО веде переговори з нейтральними країнами щодо можливості гуманітарної допомоги біженцям, які перебувають у Косово.

Чорні хмари диму над нафтопереробним та хімічним комплексами в Панчево.

Фото АП.

❍ У селі Оженино Острозького району Рівненської області внаслідок падіння від ураганного вітру залізобетонної огорожі загинула 4-річна дитина.

❍ 40 будинків зруйновано і 65 пошкоджено через зсув грунту, що розпочався у неділю в селі Костинці Сторожинецького району Чернівецької області.

P.S.

Попередній сесійний тиждень був «рекордний»

У номер

✔ Київ

Тиждень буде резонансний

(Початок на 1-й стор.).

Нинішнього сесійного тижня (останнього у квітні) на розгляд парламенту запропоновано близько 40 питань. Найбурхливішим обіцяє стати вівторок, на який заплановано низку резонансних питань, а також ратифікацію угод. Не виключено, що знову розглядатимуть проекти постанов Верховної Ради щодо відносин України і НАТО, державних гарантій відновлення заощаджень громадян, про порядок оплати пенсіонерами житлово-комунальних послуг за рахунок знецінених заощаджень, про механізм повернення трудових заощаджень населенню, законів про всеукраїнський та місцеві референдуми, про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту з пропозиціями Президента.

Продовжуючи традицію блокового розгляду законопроектів, на середу заплановано питання економічної політики та ліцензування, на четвер — оподаткування та банківської діяльності, на п'ятницю — галузевого розвитку та приватизації.

За наполяганням профільних комітетів серед винесених на нинішній сесійний тиждень питань — звіт тимчасової слідчої комісії з перевірки діяльності НБУ, законопроекти про концесії, про правовий режим майна та господарську діяльність Збройних сил та особливості приватизації оборонних підприємств, про внесення змін до Закону «Про вибори депутатів місцевих рад» у зв'язку з проведенням 30 травня виборів міського голови Києва.

Оскільки наступна субота буде робоча учасники узгоджувальної ради підтримали пропозицію Голови Верховної Ради працювати у п'ятницю повний сесійний день, а в суботу — до 14-ї години.

✔ Кіровоград

Профспілки, можливо, за Мороза

Федерація профспілок України ще не визначилася із кандидатурою, яку підтримуватиме на наступних президентських виборах. Але, цілком вірогідно, це буде Олександр Мороз. Таку інформацію надав журналістам голова Кіровоградської обласної федерації профспілок Яків Бондар.

Саме профспілки можуть стати вирішальною силою, котра здатна реально забезпечити перемогу одному із кандидатів.

Серед можливих претендентів на підтримку профспілок Яків Бондар назвав і Євгена Марчука. Але у лідера соціалістів шансів значно більше. Остаточно все вирішуватиметься на наступному пленумі Федерації профспілок України.

✔ Суми

Екологія — категорія ще й моральна

Питанням охорони навколишнього середовища і запобіганню екологічної катастрофи в майбутньому було присвячене дводенне виїзне засідання Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, яке відбулося в Сумах під головуванням голови комітету Юрія Самойленка. У ньому також узяли участь народні депутати України, члени комітету, представники центральних відомств і організацій, наукових закладів, державних установ, підприємств і громадськості області.

Проектом постанови, прийнятої учасниками засідання, зокрема, передбачено вдосконалення законодавства з охорони природи і раціонального природокористування, винесення на розгляд Верховної Ради питання про доповнення Кодексу України статтями, що дозволять у повному обсязі реалізацію положень, передбачених статтею 68 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», ряд інших заходів для оздоровлення і захисту довкілля Сумщини.

✔ Фотофакт

В Українському домі відбувся Перший міжнародний зліт колекціонерів «Пектораль». Учасники: Німеччина, Польща, Росія, Білорусь, Литва, Латвія, Естонія, Україна.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Зміна фаворитів

Коментар тижня

Політбюро Соціал-демократичної партії (об'єднаної) прийняло рішення висунути претендентом у кандидати на посаду Президента Леоніда Кучму. Остаточне рішення з цього питання ухвалить XIV з'їзд СДПУ (о), який відбудеться 15 травня в Києві.

Те, про що так давно говорили в українських політичних кулуарах, сталося: за словами дотепників, «відбувся перехід СДПУ (о) через НДП». Тобто фактично закінчилася тривала боротьба за звання «Партія влади» між Народно-демократичною партією, яка до цього грала роль колективного фаворита і навіть дала Україні партійного прем'єра Валерія Пустовойтенка, і Соціал-демократичною партією України (об'єднаною).

Річ у тому, що НДП у запаморочені від власних успіхів ще кілька місяців тому висунула Л. Кучмі низку умов, в разі виконання яких партія підтримувала б главу держави в його спробах ще раз переобратися на свій пост. Звісно, йшлося про «продовження ринкових реформ», «зміцнення демократичних засад» і таке інше, але всі розуміли: НДП хоче більшого — повної монополії. І президентське оточення відповіло: мовляв, президент «не потерпить жодного тиску». Це був початок кінця: номенклатурна частина НДП злякалася за свої місця і надані ними можливості. А «демократична» частина НДП на чолі з лідером Анатолієм Матвієнком публічно почала звинувачувати Л. Кучму в нерішучості й непослідовності. Невдовзі стало відомо, що А. Матвієнко взагалі вважає, що «повторне обрання Л. Кучми президентом буде трагедією для України». Лідер НДП, до його честі, підтвердив свої слова й публічно, у стінах парламенту і на сторінках преси. Перелякані номенклатурники «імені Пустовойтенка» навіть хотіли 7 квітня усунути А. Матвієнка від головування в партії, але статут вимагає робити це на партійному з'їзді. А його призначено на травень, де, за прогнозами всіх, НДП й розколеться. Матвієнківці виступлять проти Кучми, пустовойтенківці спробують зберегти позиції і висунути Л. Кучму кандидатом у президенти офіційно. Але, схоже, вже буде пізно, бо святе місце, як відомо, довго порожнім не буває.

Тим більше що воно дає дивіденди, скажімо, на пільговому податковому полі України. Тож грядуть серйозні перестановки в розкладі політичних сил і чільних політиків.

Зокрема, значно послабляться позиції прем'єра В. Пустовойтенка. Йому тепер точно відводиться роль «жертовного ягняти», якого в будь-який момент можуть відправити у відставку як такого, що «не справився з керівництвом уряду», і на нього вже вкотре списати всі гріхи й недоробки. Для В. Пустовойтенка це буде особиста трагікомедія, адже ще місяць тому він високопарно і вірнопіддано заявив: «Я підтримуватиму Л. Кучму до кінця, навіть якщо його ніхто не підтримуватиме».

А вільне місце прем'єра виявиться досить солідним «капіталом» для торгу на політичному ярмарку. Пост прем'єра можна запропонувати або кандидатові особисто, або його протеже. Пост прем'єра в країні, намертво затиснутий в лабетах бюрократично-фіскального апарату, — це величезні можливості.

Відставка прем'єра тягне за собою і відставку всього уряду. А отже, Л. Кучма отримує реальну можливість сформувати «управлінсько-політичний холдинг» на державному рівні — коаліційний уряд, до якого можна запросити всіх, хто хоче отримати керівні портфелі в обмін на підтримку в президентській гонці. Те, що такий уряд буде недієздатним і нічого не зможе вирішувати, у великій гонці ролі не грає.

Нова ситуація відкриває і нові можливості для інших кандидатів у президенти. НДП-матвієнківці вже кажуть про можливе об'єднання під спільним кандидатом з частиною Руху Юрія Костенка і партією «Реформи і порядок» (лідер — Віктор Пинзеник). Таким єдиним кандидатом цих партійних уламків можуть стати і Євген Марчук, і Олександр Мороз, і власний висуванець, наприклад, той же А. Матвієнко чи В. Пинзеник.

Новому об'єднанню навіть не доведеться вигадувати «нове колесо» антикучмівської пропаганди. Досить тільки скрізь пояснювати, хто винен у ситуації, що склалася. Л. Кучму не рятуватиме навіть те, що він «під вибори» може розрахуватися із соціальною заборгованістю. Якщо він не платив зарплати перші 5 років президентства, то в разі повторної перемоги матиме ще п'ять років, щоб робити нові борги. Адже в 2004 році розплачуватиметься вже не Леонід Кучма...

Володимир СЕРГЄЄВ.

Чужа пляма на «Нафті-Поділлі»

Повертаючись до надрукованого

12 лютого ц. р. у Хмельницькій обласній державній адміністрації проходило засідання координаційного комітету з боротьби з організованою злочинністю, де обговорювалися питання законності в сфері приватизації. На тому засіданні один з правоохоронних керівників, зокрема, сказав, що Шепетівське МПП «Нафта-Поділля» «підтримує тісні зв'язки з лідерами угруповань насильницького характеру Києва та інших регіонів України. Через полонське підприємство здійснювалася реалізація необлікованих нафтопродуктів, у зв'язку з чим стосовно керівництва МПП порушено кримінальну справу за ознаками ухилення від сплати податків».

31 березня «Голос України» опублікував повідомлення з цього засідання і виклав цей факт.

Після виходу газети директор «Нафти-Поділля» Сергій Сергієв запросив автора звіту приїхати до Шепетівки і особисто переконатися, що підприємство безпідставно дискредитоване. У факсі Сергія Сергієва писалося: «У вас буде можливість зустрітися з начальником державної податкової інспекції, начальником відділу СБУ, начальником міліції та начальником податкової міліції. Пропонуємо документально перевірити безпідставність обставин, викладених вами в статті».

Хоч журналіст і не несе відповідальності за офіційно оприлюднену інформацію, але для з'ясування справедливості таки виїхав до Шепетівки, відвідав підприємство, побував у міського голови Адама Васьковського. Це авторитетна у краї людина, вимоглива й водночас об'єктивна.

— На енергоринку «Нафта-Поділля» — це потужне підприємство не тільки як постачальник, але і як платник податків, — наголосив Адам Володимирович. —За такими структури виконавчої влади пильно стежать. І якби там справді були якісь грубі порушення, я неодмінно знав би. Тим паче, що йдеться про кримінальну справу.

«У різних інстанціях Шепетівки (а потім і в обласному центрі) ніхто не міг сказати, звідкіля ж «виросли ноги» в цих безпідставних звинувачень. На підприємстві ознайомився з добрим десятком актів різних перевірок, у тому числі й на предмет обліку та реалізації нафтопродуктів. Як і до кожної господарської структури, звісно, були незначні зауваження. В усякому разі не такі, щоб «тягнули на кримінал». 18 грудня минулого року податкова інспекція проводила комплексну перевірку з початку діяльності «Нафти-Поділля» із проведенням зустрічних ревізій у їхніх партнерів. Актом № 231 було донараховано 400 гривень пені, відмічено 900 гривень переплати Інноваційному фонду! Після цього підприємство не перевірялося. То де ж оте ухиляння від сплати податків?

А ось про добрі справи можна теж сказати переконливо. Після приєднання до «Нафти-Поділля» підприємства «Полонненафтопродукт» останнє не тільки відновило свою роботу, за рахунок шепетівців провело реконструкцію, але й розрахувалося з боргами перед бюджетом, у заробітній платі тощо. Тільки минулого року «Нафта-Поділля» виділило авансово на сільськогосподарські роботи понад півтори тисячі тонн нафтопродуктів.

Та крім господарської діяльності, участі в благоустрої міст та селищ (заправні станції розташовані в багатьох районах Хмельницької, Тернопільської областей), «Нафта-Поділля» веде й благодійну діяльність. Підприємство повністю одягнуло і взуло 75 дітей-сиріт, направило теплий одяг закарпатцям, видавало продуктові набори перед Паскою. Нині готують подарунки учасникам війни до Дня Перемоги.

Одне слово, «Нафта-Поділля» сьогодні працює і платить людям зарплату, відкриває нові робочі місця, постійно поповнює місцевий та державний бюджети. Та вже згадуване на початку повідомлення могло підірвати довіру партнерів. Щоб цього не сталось, автор постарався виправити прикру помилку. Хоч вона і чужа. Адже сьогодні так мало діючих підприємств. І їм треба допомагати, а не створювати перешкоди. І нехай набираються сили, як весняні сади Поділля.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України» у Хмельницькій області.

Леді вирушили в похід

Першу в Україні асоціацію жінок-депутатів створено в Херсонській області

Спершу мало хто серйозно поставився до самої ідеї. Але заступник голови Суворовського райвиконкому міста Херсона Анастасія Некряч була наполеглива — і започаткована організаційна робота завершилася офіційною реєстрацією.

— Ми не збираємося обмежувати політичну владу чоловіків, — підкреслює А. Некряч, а бажаємо, щоб з жінкою-політиком рахувалися більше. До складу сільських, районних, міських та обласної рад в області обрано 2990 жінок — погодьмося, сила значна. Але не секрет, що здебільшого ранг жінок-депутатів у політичному спектрі досить невисокий. Отож виправити стан справ — мета жінок-депутатів на чолі з Анастасією Некряч. На допомогу в даному випадку прийде досвід, набутий у рамках участі в україно-шведському проекті «Жінка в політиці».

Районні відділення асоціації вже створено в Каховці, Голій Пристані, Великоолександрівському, Скадовському, інших районах.

Знаючи політичні переконання голови асоціації А. Некряч, херсонці розмірковували: а чи не стане структура черговою трибуною «лівих» сил? Поки що підстав для занепокоєння немає, адже до керівних органів увійшли жінки — члени НДП, представниці «зелених» тощо.

Нещодавно надійшли дані про можливе створення схожих асоціацій жінок-депутатів у Запоріжжі, Миколаєві, інших містах. Чи стане у такому випадку Херсонщина своєрідним центром новоутвореного руху — невідомо. Самі ініціатори вирушили в «похід за славою».

Сергій ЗЛЕНКО.
Херсонська область.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Про зловживання службовим становищем народними депутатами України Григорієм Омельченком та Анатолієм Єрмаком

Голові Верховної Ради України О. ТКАЧЕНКУ
Генеральному прокурору України М. ПОТЕБЕНЬКУ
Міністру оборони України О. КУЗЬМУКУ
Голові Служби безпеки України Л. ДЕРКАЧУ
Міністру внутрішніх справ України Ю. КРАВЧЕНКУ
Голові Державної податкової адміністрації М. АЗАРОВУ
Міністру закордонних справ України Б. ТАРАСЮКУ
Голові Держмитслужби України Ю. СОЛОВКОВУ

Перебуваючи за кордоном, народні депутати України Григорій Омельченко та Анатолій Єрмак розповсюджують неправдиву інформацію про сучасне становище в Україні, криміногенну обстановку та принижують честь і гідність гаранта Конституції Президента України. Зустрічаючись там із людьми з різними політичними поглядами, народні депутати Омельченко та Єрмак поширюють надуману ними інформацію про корумпованість у вищих ешелонах влади, в т. ч. у Верховній Раді України, чим створюють думку про Україну як державу кримінального характеру, що, звичайно, відвертає інвесторів від України і перешкоджає виходу України з нинішнього кризового стану.

В очах світової громадськості, а також в очах наших співвітчизників вони принижують честь і гідність народних депутатів України, бо, замість активної законотворчої роботи, постійно беруть на себе не властиві депутатам функції оперативних працівників слідчих підрозділів. І, на порушення Конституції України, займаються збором неправдивої, нібито оперативної, інформації про причетність тієї чи іншої особи до злочинного світу, а далі свою власну думку розповсюджують в засобах масової інформації, розраховуючи на пересічних громадян, які недостатньо обізнані в питаннях права. За період 1994—1999 років громадяни України і народні депутати Верховної Ради України не раз переконувалися, чого варті кримінальні плітки Омельченка та Єрмака. Враховуючи, що відносно них прокуратурою України уже велася кримінальна справа, яку нею не було доведено до логічного завершення, вони повірили в свою безкарність і продовжують чинити злочини проти держави та її громадян шляхом дезінформації та перекручування справжніх фактів.

Для того, щоб поставити крапку в діяльності цих псевдоборців за справедливість, вимагаємо від Голови Верховної Ради України терміново створити депутатську слідчу комісію, а від Генерального прокурора України та керівників відповідних міністерств і відомств — дати відповідь на поставлені питання, а матеріали направити голові слідчої комісії Верховної Ради України для давання правової оцінки і направлення їх Генпрокурору для прилучення до матеріалів кримінальної справи проти Омельченка та Єрмака і притягнення їх до відповідальності у повному обсязі, як цього вимагає кримінально-процесуальне законодавство України.

Для об'єктивної оцінки вищезгаданої діяльності Омельченка та Єрмака вважаємо за необхідне керівникам відповідних міністерств і відомств проаналізувати:

— публікації їх виступів в засобах масової інформації, в яких вони принижували честь і гідність своїх співвітчизників;

— матеріали, спрямовані ними в правоохоронні органи, та яка кількість з них процесуально підтвердилась;

— тексти їх виступів на засіданнях координаційних комітетів з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю;

— їх вплив на розстановку кадрів в правоохоронних органах та Збройних силах України;

— їх втручання в хід розслідування конкретних кримінальних справ;

— роль Г. Омельченка як колишнього голови Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією в реалізації відповідних законопроектів через Верховну Раду України та дати правову оцінку депутатським запитам і зверненням Омельченка та Єрмака до Президента, виконавчої, законодавчої, судової влад та засобів масової інформації України.

Вищезгадана діяльність Омельченка та Єрмака є не чим іншим, як прикриттям їх неофіційних корисливих стосунків із злочинним світом інших країн.

Вступивши в неофіційні стосунки з громадянином сумнівної репутації Л. Хетьманчиком, ці люди створили враження про Україну як про злочинну державу по викраденню автомобілів.

Тому просимо вас надати таку інформацію:

1. Скільки автомобілів, які належать добросовісним користувачам—громадянам України, вилучено і поставлено на штрафмайданчики за вказівками групи Омельченка та Єрмака і скільки перебуває їх там на цей час. Скільки автомобілів вивезено за межі України. Які щодо них прийнято рішення.

2. Про кількість закордонних паспортів, виданих Омельченку та Єрмаку з 1994 року по цей час.

3. Про кількість їхніх виїздів за кордон та про відвідані ними країни і особисто, і в складі делегацій.

4. Про підстави таких виїздів.

5. Про термін перебування за кордоном.

6. Про джерела фінансування поїздок.

Слід з'ясувати, чи була задекларована вивезена та ввезена ними валюта та в якій кількості.

Просимо здійснити повну всебічну перевірку, про результати якої повідомити нас у встановлений законом термін.

Народні депутати України:
Володимир НЕЧИПОРУК, Леонід КРАВЧУК, Олег ЛИТВАК
і ще 19 народних депутатів України.

Розгерметизація бюджету-2

«Сьогодні немає практично будь-якого мотиваційного механізму продуктивної праці»
Леонід КУЧМА

Коментар

15 квітня у статті «Розгерметизація бюджету» вже йшлося про його виконання у першому кварталі, але бюджетний процес — неперервний. А відтак і бюджетна тема — невичерпна! Прийняття бюджету, зміни до бюджетних законів, секвестр... За бажання можна знайти щось геть нове. Скажімо, можна вважати, що у бюджеті-99 фактично відсутня його видаткова частина! Але про це згодом.

I.

Ще у липні минулого року ми передбачали, що Чарівник Смарагдової Країни (у такому образі якось постав у нашій уяві МВФ) буде змушений вдатися до створення «позаекономічного чуда» («ГУ» від 3 і 17 липня 1998 року). А коли восени було оприлюднено плани уряду щодо конверсії державних облігацій, котрі належать Національному банкові, ми висловили здогад, що, мабуть, це і є одне з «позаекономічних див» («ГУ» від 13 листопада 1998 року). Днями це диво сталося. Як повідомляє тижневик «Бизнес» від 12 квітня із посиланням на Рейтер,згідно з постановою КМУ від 5 квітня 1999 року ОВДП, які належать НБУ за станом на 9 вересня 1998 року, мають бути замінені (за домовленістю із НБУ від 18 лютого 1999 року) на конверсійні облігації (КОВДП) з терміном обігу від 3 до 5,5 року. Обсяг емісії КОВДП для НБУ становить 1,259 млрд. гривень із виплатою відсотків у 1999 році в сумі 450,35 млн. гривень. Емісія КОВДП для НБУ здійснюється на вимогу МВФ для продовження реалізації програми розширеного фінансування. Як бачимо, сценарії економічних процесів в Україні не такі вже й непередбачувані, як інколи здається. Щоправда, зрозуміти, що є передбачуваним, а що — несподіванкою для сценаристів, тобто творців економічної політики, дещо складніше.

З монетарної точки зору, конверсія облігацій для НБУ означає грошову емісію, яка вже відбулася. Щодо КОВДП на суму 1 млрд. 260 млн. гривень, то вони через кілька місяців можуть перетворитися на «електронний запис в активі НБУ», так би мовити, на згадку. Із фіскальної точки зору така конверсія створює у бюджеті-99 «вільні» кошти. Сума цих коштів має дорівнювати сумі погашення ОВДП, що належать НБУ, мінус вищеназвані 450 млн. гривень. Із 10 до 20 серпня 1998 року було випущено ОВДП із терміном погашення у 2000 році на суму близько 580 млн. гривень. Отже, залежно від частки серпневої емісії ОВДП, яку «купив» НБУ, суму «вільних» коштів у бюджеті-99 можна оцінити у розмірі від 230 до 680 млн. гривень.

Іноді можна почути, що грошова емісія й емісія ОВДП —це абсолютно різні речі. Втім, наведений приклад свідчить, що в УКРОНОМІЦІ розділити монетарну політику і фіскальну можна лише теоретично. На практиці виходить, що нібито з нічого виникла проблема розподілу бюджетних коштів.

Для розуміння того, як можна поділити плід «позаекономічного чуда», слід врахувати інтереси чудотворця і всіх інших зацікавлених сторін. Але ці інтереси занадто різноманітні, щоб їх можна було задовольнити вищеказаними сумами.

Інакше кажучи, розв'язання проблем УКРОНОМІКИ — поза нею. На цьому ми не раз наголошували, в тому числі й у зв'язку з бюджетним процесом (див. «ГУ» від 6 жовтня 1998 року).

Закон про бюджет-99 — це дванадцятий бюджетний закон за останні 8 років. Тобто «час життя» закону про бюджет не перевищує в середньому 6—8 місяців. Це емпіричний факт. Цей час життя закону визначає поточний стан економіки. У такій ситуації прийняття змін до закону про бюджет залишається вважати природним. А от казати про «реальний бюджет» немає жодного сенсу. Хоча б тому, що слово «реальний» можна розуміти по-різному. Але головне те, що зазвичай бюджет приймається на рік, тобто на термін, який перевищує час життя економічного прогнозу (бюджету) в Україні. Отже, термін «бюджет» або економічний прогноз (закон) на рік просто неможливо застосувати до УКРОНОМІКИ.

Звичайно, річ не в термінології. Йдеться про два можливих шляхи розвитку — імітації «цивілізованого життя» й надалі чи переходу до нормальної економіки, перманентні «інфляційні очікування» якої змінються на «ділову впевненість».

До речі, в законі про бюджет-99 немає таємних статей. Це можна було б вважати кроком вперед. Коли б разом із такими статтями не зникла видаткова частина бюджету! А точніше, якби були оприлюднені додатки 1 та 2, які, згідно із статтею 4 закону, є його «невід'ємною частиною». Чи справді є? Бо коли знаєш, що невдовзі йтиметься про скорочення цих самих видатків, то ліпше їх не оприлюднювати. Щоб не дратувати електорат.

II.

На цьому тлі розгортається титанічне підбиття підсумків першого кварталу нинішнього року. І, як зазначив на засіданні Кабміну, присвяченому цьому питанню, голова Державної податкової адміністрації (ДПА) Микола Азаров, кількість збиткових підприємств перевищує 43 відсотки, сума збитків — 1,3 мільярда гривень, що в 1,7 раза більше, ніж торік. Тому заборгованість у зарплаті зросла мало не до 7 мільярдів гривень і гасити її, схоже, просто нічим, бо доходна частина бюджету в першому кварталі виконана на 83 відсотки. Принаймні так стверджує «Урядовий кур'єр», додаючи при цьому, що під час завершення своєї доповіді М. Азаров запропонував підвищити зарплату податківцям. Очевидно, натякаючи на те, що тоді вони зберуть геть усі податки. Але в цьому контексті, здається, не зайве нагадати, що, відповідно до постанови Кабміну від 22 березня про скорочення видатків держбюджету, фінансування ДПА скорочено всього лиш на 1%(!), тоді як фінансування Верховного суду скорочено на 42%, Міннауки — 25,3%, Міністерства охорони здоров'я — 5,3%, Міносвіти —на 4,7% і т. д. Це при тому, що, за словами В. Пустовойтенка, у податківців нині й так зарплата більша за кабмінівську. Такі ось бюджетні нюанси. Втім, ми не сумніваємося, у цій ситуації ДПА «докладе усіх зусиль», щоб будь-якими методами витягнути з економіки всі можливі гроші. Біда лише в тому, що така фіскальна політика веде до ще більшої заборгованості. Але й це ще не вся біда — за такої ситуації найбільше страждають ефективні підприємства, адже неефективні просто не сплачують податків, чекаючи, що їх спишуть чи реструктуризують. І кожен із нас підтвердить, що очікування не марні. Наприклад, 20 листопада 1998 року було відстрочено сплату податків вугільною галуззю, така реструктуризація не раз стосувалася сільського господарства. Але якщо понад 80% сільськогосподарських підприємств сьогодні збиткові, то скоріше манна небесна упаде з неба, ніж ці борги буде повернуто. Те саме можна сказати і про взаємозаліки. Ось і на останньому засіданні Кабміну Прем'єр-міністр розповів про їх великий відсоток. Проте, на думку експертів Міжнародного центру перспективних досліджень, якраз наявність взаємозаліків підвищує нагромадження боргів перед бюджетом, бо взаємозалік можливий тільки у разі заборгованості. А якщо зважити на той факт, що саме через взаємозаліки до бюджету «залучаються» значні кошти, то відкривається широкий простір для зловживань, адже при цьому ціну товарів досить легко завищити. Відтак навіть оприлюднені цифри виконання держбюджету в першому кварталі викликають великий сумнів, бо значна частина доходів «фіктивна».

Чи є вихід із ситуації, що склалася? Очевидна відповідь, що в рамках наявної бюджетно-податкової системи — виходу немає.

Не маємо сумніву, що всі це прекрасно розуміють і навіть теоретично знають, що потрібно поміняти, щоб запрацювало виробництво, яке й є джерелом наповнення бюджету та добробуту громадян. Наприклад, на з'їзді УСПП Леонід Кучма обіцяв, що ініціюватиме зменшення ставки податку на додану вартість до 15%, але поки що щось не чути. А тому влада продовжує займатися словесною еквілібристикою: мовляв, «обсяги промислового виробництва в березні нинішнього року порівняно з лютим збільшилися на 12%, але порівняно з березнем 1998 року скоротилися на 2,7%». І так з року в рік. Часом доводиться чути доповіді з розряду «самокритики». Наприклад, 13 квітня нинішнього року Леонід Кучма, виступаючи на розширеному засіданні Мінпраці, зазначав, що низький рівень оплати праці не дозволяє більше оподатковувати доходи громадян, а отже, послабити податкове навантаження на реальну економіку. Тож сьогодні «немає практично будь-якого мотиваційного механізму продуктивної праці». Точніше уже й не скажеш.

Тож в умовах податкового тиску на ефективні підприємства та потурання неефективним не можна чекати нічого іншого, як скорочення бюджетних надходжень і зростання безробіття, що вже перетворилося на величезну проблему. І навряд чи допоможе тут генеральна схема створення робочих місць на період з 1999 до 2001 року, яку має розробити Кабмін — тут не допоможе ніяка директива. Нові робочі місця створюватимуться лише за умови зменшення тотального податкового тиску на тих, хто ще може працювати. Але й за умови припинення прямої чи непрямої бюджетної підтримки неефективних підприємств, котрі уже давно втратили будь-яку мотивацію до продуктивної праці. Отож усе вказує на те, що нинішнє обмеження видатків держбюджету-99 не останнє.

Сергій ЛАВРЕНЮК,
Сергій РОЖКОВ.

Чому не оприлюднено додатки про видатки?

У номер

✔ Сімферополь

Трагічні ролі, героїчні долі

Мітинг, присвячений пам'яті колег-акторів, які загинули 55 років тому від рук фашистських окупантів, провів колектив Кримського академічного російського драмтеатру імені М. Горького.

Навіки занесених до складу працівників театру вшанували хвилиною мовчання і покладенням квітів до їх братської могили. Вісьмох членів підпільної групи, яка діяла протягом усієї окупації і яку очолював театральний художник Микола Баришев, фашисти розстріляли буквально перед приходом наших військ-визволителів. Патріотам вдалося врятувати десятки замінованих фашистами споруд, зберегти життя багатьох кримчан.

✔ Луцьк

Історія не прощає і попереджає

«Жертвам нацизму». Пам'ятною стелою з такою назвою поповнився Меморіал Слави в Луцьку. Вона органічно продовжила мармурову стіну скорботи, на якій викарбувано назви 422 спалених фашистами волинських сіл.

А на самій стелі золотіє напис: «У 1942—44 роках тисячі мирних волинян нацисти насильно відірвали від своїх домівок і змусили терпіти знущання в концентраційних таборах, гетто, варварські псевдомедичні експерименти, каторжну працю за межами своєї Батьківщини...»

Про цю незгасну пам'ять йшлося на мітингу з нагоди відкриття стели жертвам нацизму.

✔ Дніпропетровськ

Скільки ще тієї води спливе

Здавалося б, що «дострокова» весна надала можливості і річковикам раніше розпочати навігацію. Але у Дніпропетровську близько сорока вантажних суден досі не виходить у плавання. Хоч і замовників нібито вистачає. Та, з'ясовується, відразу сплачувати перевезення своїх вантажів вони не можуть. Це й не дає змоги річковикам розпочати роботи. Не маючи коштів «на розкрутку», вони все ще тримають на «прив'язі», до речі, і пасажирські судна.

✔ Київ

Догани не було

«Інтерфакс-Україна» розповсюдив інформацію про те, що Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко на засіданні Кабінету міністрів 9 квітня ц. р. оголосив догану голові Державної податкової адміністрації України Миколі Азарову за недостатню роботу з забезпечення надходжень до бюджету в установленому обсязі.

Ця інформація невірна. На засіданні Кабінету міністрів України була визнана незадовільною робота ДПАУ тільки з надходження до бюджету одного виду податків: гербового збору.

Посадили Пушкінську алею

Минулої суботи уперше в Україні проходив День довкілля. Тисячі киян відзначили його конкретними добрими справами, вийшовши у парки і сквери, на вулиці, щоб своєю працею зробити улюблене місто чистішим, ошатнішим, привабливішим.

Цього ж дня у парку імені Олександра Пушкіна заклали Пушкінську алею з нагоди майбутнього 200-річчя від дня народження поета. Посадив своє дерево — ялинку — і народний депутат України, лідер партії «Всеукраїнське об'єднання християн», відомий економіст-фінансист Валерій Бабич (на знімку), який є серйозним претендентом на посаду київського міського голови на виборах, що відбудуться 30 травня цього року.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Хто і як

Ці кадри трагічного для України дня не стираються з пам'яті

...При виході з Байкового кладовища рухівці з усіх усюд, які порозгублювалися під час траурного мітингу, вишукували «своїх». «Справжні» гуртувалися зі «справжніми». «Найсправжніші» з них, помітивши «зрадника», не упускали можливості провести відповідну агітаційно-масову роботу. Полтавець, член «справжнього» Центрального проводу Руху, з ненавистю виносив присуд: «Убивці!», ніскільки не переймаючись тим, що люди здригалися від почутого й зупинялися, оторопіло спостерігаючи за з'ясуванням стосунків між учорашніми однодумцями.

Що мусили відповідати «зрадники»?

— Обом нам, Миколо, доречніше було б встановлювати порядки на власних похоронах, — відповів я зніčев'я. Мабуть, правильно, бо сварки зі мною не вийшло. Лише люті очі спопеляли мене.

Певне, такі очі були в них і у Володимирському соборі, звідки пробували виводити «зайвих» і куди не пропускали «чужих». Бо що інакше означала сварка, яка долунала з репродукторів під час відправи? З такою само рішучістю члени «оргкомітету» брали могилу на Байковому в кільце з рішучими намірами не підпустити для прощання з покійним нікого з «чужих». Вінки від «інаковірних» рухівських організацій також не приймалися.

Такі очі були і в тих, хто за дорученням «справжнього керівництва» чатував при вході до Будинку вчителя та «виловлював зрадників», перепиняючи їм шлях до труни. Члени парламентської фракції Руху протискувалися до Чорновола в колоні, тисячі людей з якої так і не встигли до закінчення траурної церемонії попрощатися з покійним.

Коли процесія вирушала від Будинку вчителя, мої співрозмовники, журналісти з СТБ та «Дня», не втрималися від вельми специфічних коментарів щодо тих, кого організатори траурної церемонії вважали за потрібне вишикувати поруч із собою в голові колони. На спорожнілій вулиці лишилися поодинокі «несправжні» рухівці, хто не пробився до зали прощання. Їм не лишалося нічого іншого, як підхоплювати полишені під стінами вінки і доганяти процесію...

Ці кадри трагічного для України дня не стираються з пам'яті. Мабуть, уже й не зітруться. Як не забудуться й виголошені Я. Кендзьором над могилою слова про те, що смерть В'ячеслава Чорновола врятувала Рух.

Звичайно, це фігуральна теза, яку не слід сприймати буквально. Який саме Рух? Запитання було б недоречним, якби вже наступного дня Олена Бондаренко (як і пан Кендзьор, один із лідерів «справжнього» Руху) не заявила в теленовинах на всю Україну, що «вони» приймуть до себе лише тих «розкольників», хто покається.

То що ж мав на увазі Я. Кендзьор?

Цього ми ще не знаємо. Тому — цитата з інших джерел: «Не відважившись взяти владу, мусив залишатись опозиціонером. А відтак втрачати вплив і популярність. Щорік — то більше. Результати найближчих президентських виборів для Чорновола (чи його партії, бо розділити їх було неможливо) стали б ще більшою невдачею, ніж поразка у 94-му. Далі стелився б шлях Дон Кіхота, шляхетного лицаря, в доцільності подвигів якого зневірився б навіть Санчо Панса. Немає сумніву, що Чорновіл ішов би цим шляхом так довго, як зміг би взагалі йти. Остаточно перетворюючись із національного героя в дивакуватого дідуся. Господь вберіг його від цього... Трагічна випадковість забрала його з життя, коли дати щось нове Україні він уже не міг. Хіба що —сигнал живим» (О. Кривенко, «Політика і культура», 1999 р., №2).

Хай вибачить мені Бог, що цитую ці гіркі слова про людину, перед образом якої доземно вклоняюся.

Усе йшло за планом

Ще одна цитата, від «невгомонної» демократки Тетяни Метильової: «Саме відпочаткова відсутність ідеологічної бази, конкретного бачення бажаної моделі майбутнього державного устрою України і шляхів її втілення спричинилися до надзвичайної «гнучкості» політичної лінії НРУ, його перманентного дрейфу до влади як такої. А остаточна оформленість партії під одну особу становила потенціал авторитаризму в рухівських надрах, закладала основи як довготривалої стабільності цього утвору, так і майбутніх внутрішньопартійних конфліктів» («Самостійна Україна», березень 1999 року).

... В'ячеслав Чорновіл попереджав, що початком розколу буде вважатися 15 січня 1999 року. Цього дня парламентська фракція НРУ визнала координаційну роботу незадовільною і обрала іншого координатора.

Більшість членів фракції (кого згодом охрестили розкольниками), якщо вже дошукуватися першопричин, схильна називати інший час — завершення «спікеріади» влітку минулого року. Не секрет, що провести рухівця Ю. Костенка на посаду Голови Верховної Ради України завадила тоді лише, м'яко кажучи, дивна кулуарна політика «своїх». Офіційним підгрунтям процедурних вивертів фракції на тих затяжних виборах голови було рішення Центрального проводу НРУ, яке зобов'язувало депутатів-партійців зробити все, щоб парламент не очолив лівий, і водночас так само все зробити, щоб представник Руху посів належне фракції місце в керівництві ВР. Результат цих штабних установок — друга за підсумками виборів партія пропустила у голови лівого й лишилася «при власних інтересах».

Що було потім, мав би розповідати Ю. Костенко, і то буде захоплюючий детектив, якщо Юрій Іванович колись захоче оприлюднити дещо з прийомів знищення його як лідера «партійної опозиції». Відтак розпочалося перегрупування сил довкола двох центрів тяжіння, проміжним результатом якого і став перший (грудневий 1998 року) етап 9-го з'їзду Руху з попереднім висуванням кандидатури в Президенти Г. Удовенка, ставленика В. Чорновола. Але відвертий, цілеспрямований розкол партії «зсередини» розпочався пізніше і має чітко означену хронологію.

16 січня. Наступного після переобрання координатора парламентської фракції Руху дня 13 голів обласних організацій друженько підписалися під текстом про те, що «не можуть оцінювати поведінку частини членів Центрального проводу, зокрема, кількох заступників голови Руху та частини фракції НРУ у Верховній Раді інакше, як зраду інтересів Народного руху та України»(?!). Вперше прозвучала пропозиція виключити «запроданців» з партії. Згодом, щоправда, два підписи було відкликано.

25 січня. Лідер партії розсилає це звернення зі своїм супровідним листом сотням голів низових рухівських структур. Зрозуміло, цим самим запускався механізм розколу.

12 лютого. Поява в газеті «Час» (шеф-редактор В. Чорновіл) одіозної статті Я. Кендзьора «Рух буде й далі, хто б що не робив, аби його не було». «Новорухівці, що випадково опинилися в рухівській фракції», «розрізнені групки», «невдахи», «новоукраїнці», «рухопрагматики», «приватизатори партії», особи, які мають «вражене честолюбство», шукають «практичної вигоди від депутатства» та «посад і грошей», задовольняють «власні примхи», чинять «розбишацькі напади», пишуть «гнівні філіппіки» —далеко не повний виклад «компліментів» на адресу... найвідоміших у партії людей, лідерів виборчого партійного списку. Газета «Комуніст» не змогла б змагатися з «полум'яним рухівським публіцистом» Я. Кендзьором у поливанні брудом фундаторів Руху. Як-не-як, поінформований автор...

До речі, ще не минуло й року, як за критику керівництва Руху в ЗМІ з посади заступника голови партії та члена її Центрального проводу було увільнено О. Лавриновича. Не за суть його висловлювань (подальші події в партії засвідчили, що підстав для тривоги було більш ніж достатньо), а в принципі — за сам факт публічної критики власної партії з боку посадового партійного функціонера. То як тоді після цього прецеденту розцінювати публічне розстрілювання партії, влаштоване «Часом»?

16 лютого. Заява 13 голів обласних організацій з ініціативою дострокового скликання другого етапу 9-го з'їзду Руху. Без зайвих церемоній, плюнувши на партійний статут, вони оголосили себе «оргкомітетом».

18 лютого. Голова Руху видає розпорядження про покладання на себе керівництва Секретаріатом НРУ (хоч голову Секретаріату як посадову особу з визначеними статутом обов'язками обирає партз'їзд), підпорядковує собі охорону приміщень, забороняє виконувати накази та розпорядження інших посадових осіб без узгодження з ним особисто. Чого в цьому більше — поглиблення розколу в керівництві Руху чи спроб «приватизації партії», про що невдовзі заговорили на всі лади «справжні» рухівці?

Цього-таки дня верстається черговий номер газети «Час» (шеф-редактор В. Чорновіл), в якій вірний друг і соратник голови партії М. Косів на двох сторінках шельмує на всю Україну своїх колег по фракції та «неугодних» керівників Руху. На інших сторінках —цькування в дусі тридцятих років інших рухівських депутатів у заміточках під заголовками на кшталт «Не хочу бути з ними в одній партії»...

З цього номера приватної (а не рухівської, як з року в рік переконували партійців) газети «Час» навіть окремі члени Центрального проводу НРУ вперше дізналися, що має відбутися партз'їзд. Призначений самозваним оргкомітетом...

То хто все-таки домагався розколу в Русі?

Усі, хто здатен робити висновки, на ранок у п'ятницю 19 лютого вже мали однозначну відповідь на це запитання. І рухівці в парламенті вмовляли В. Черняка повідомити на ранковій «розминці» пленарного засідання про недовіру голові фракції.

Навіть не всі активісти Руху знають, що рішення про недовіру під впливом викладених вище обставин було ухвалено раніше, але не розголошувалося —відкладалося до чергового засідання Центрального проводу НРУ (хай реагує керівний орган партії). Однак стало відомо, що В'ячеславом Максимовичем подано клопотання до керівництва парламенту з вимогою... не надавати слова членам фракції. Отже, підтверджувалися припущення щодо можливої перереєстрації фракції Руху, щоб у такий оригінальний спосіб позбутися «незадоволених». Хай навіть їх з-поміж рухівських депутатів — дві третини.

Своїм сенсаційним повідомленням В. Черняк ще тієї п'ятниці мусив виконати невдячну місію порятунку партії від розколу, оскільки це була єдина можливість залишити за фракцією право приймати колективні рішення щодо своєї долі: з понеділка всі роз'їжджалися по округах. Негайне виникнення в парламенті з благословіння Голови ВР паралельної партійної фракції «Рух-1» лише підтвердило наші здогади про те, що створення «двійника» готувалося заздалегідь.

Інша річ, що водночас здійснювалося ще кілька «геніальних» планів розколу партії, щоб дискредитованим амбітним лідерам і натхненникам кулуарних авантюр перепав би хоч осколок від неї під назвою «Рух». Це і влаштований ними 7 березня мітинг під виглядом другого етапу незакінченого з'їзду (бо як інакше було «легалізувати» свої претензії?), і подальша підтримка їх Мін'юстом. Але В. Черняк про всі ці заготовки «тіньового штабу», певна річ, тоді ще не знав і виконував доручення фракції щодо оголошення про недовіру голові з переконанням, що цим самим уже зримий розкол у партії буде відвернено. До речі, про заборону надавати слово рухівцям під час «розминок» тоді він теж ще не знав і виступити з повідомленням не зумів би, якби йому не поступився своїми двома хвилинами член іншої фракції І. Білас.

Ось із такою «демократією» зіткнулася партія, що сповідувала демократичні принципи свого існування. Цікаво, яке вона мала б майбутнє, продовжуючи свою діяльність у тому ж дусі?

Спершу загорілися шапки

Мається на увазі примовка про злодія, в якого загорілася шапка. Того, хто гучніше за інших вигукує: «Тримайте!..».

Клеймо «розкольник» запустили в рухівські маси, а згодом і в пресу, керівники кількох обласних організацій, які беззастережно підтримували В'ячеслава Чорновола. За більш ніж дивним збігом обставин вдалися до цього вони після кількох лютневих нарад вибіркових обласних голів, про скликання яких чимало членів Центрального проводу та депутатів не знали.

Розкольниками і зрадниками водночас почали називати тих, хто готувався до планового засідання Центрального проводу 20 лютого. Тих, хто зривав статутний захід, очевидно, вважали «вірними бійцями».

На цьому засіданні Центрального проводу висловлено недовіру голові партії і призначено скликання позачергового з'їзду.

Чи треба було проводити це засідання і чи були для цього підстави? Безперечно, оскільки президія ЦП відповідно до наданих їй повноважень ще 3 лютого призначила його саме на 20 лютого. Головував В. Чорновіл. Йшлося про ідею негайного скликання з'їзду. Рішення приймалося одного-

Ось із такою «демократією» зіткнулася партія

розколював Рух

лосно. Отож саме 20 лютого й відбулося це засідання з дотриманням усіх норм партійного статуту. Так само у повній відповідності із статутом НРУ (30 — «за», тоді як ЦП налічував 55 осіб) було призначено проведення 28 лютого позачергового 10-го з'їзду партії.

Чи були статутні підстави для відміни цього засідання? Жодних. Посилатися на відповідну пропозицію 24 членів ЦП (з 55) несерйозно, оскільки такий спосіб скасування ухваленого рішення взагалі не передбачений статутом. Одноосібне розпорядження голови партії? Такого теж не передбачено.

Шапки, як відомо, вже горіли, адже газета «Час» без будь-яких засідань керівного органу партії ще до засідання ЦП повідомила про інший з'їзд іншого дня, що скликається самопризначеним (то хто ж розкольники?) оргкомітетом 6 березня. (До речі, насправді цей буцімто з'їзд відбувся чомусь 7 березня.)

Тут варто загострити увагу на деяких істотних обставинах, якщо так зацікавила громадськість і засоби інформації тема розкольництва в Русі. Статут НРУ надає право третині обласних організацій на скликання з'їзду. Саме організацій. Однак з'явилася заява з цього приводу не організацій, а їхніх голів, дехто з яких потім отримав удома гарного прочухана. Та не це головне. Статут гарантує можливість скликати з'їзд за ініціативою «знизу», але забезпечує цю гарантію, згідно з тим-таки партійним статутом, саме Центральний провід — адже треба визначити день і місце форуму, встановити квоти представництва, віддати розпорядження щодо проведення обласних конференцій, розподілити організаційні обов'язки, забезпечити фінансування тощо. Оргкомітети (тим більше самозвані) статутом не передбачені, це прерогатива Центрального проводу Руху. Так от, саме Центральний провід 20 лютого це й зробив, зазначивши в ухвалі з приводу скликання з'їзду 28 лютого, що цим самим задовольняється вимога, викладена в заяві голів кількох обласних організацій.

Здавалося б, усе ясно. Все — за статутними канонами.

Але шапки ж горять... І група «нерозкольників», плюнувши на статутні рішення, продовжує підготовку до іншого з'їзду. Чудово знаючи, що зібрати його за всіма правилами не вдасться. Головне — в будь-який спосіб оприлюднити «правильні» рішення і обрати «правильні» керівні органи. Певна річ, оголосивши на весь світ, що «правильні» рішення ухвалені «справжнім» Рухом. Очищеним від «розкольників»...

Деякі активісти цього «справжнього» Руху, визнаючи нестатутність своїх дій, намагалися виправдати проведення паралельного з'їзду 7 березня... партійною доцільністю. Мовляв, заради єдності довкола незмінного голови. З історії ми дещо знаємо про «революційну доцільність». І якби йшлося не про демократичну партію, яка багато чого засудила з практики тієї «революційної» минувшини, можна було б і промовчати.

Зрозуміло, що до канонів партійної демократії кожен має право ставитися, керуючись особистою доцільністю. Обурюючися чи помовчуючи — хто на що здатний. Але при цьому затято вигукувати «Тримайте злодія!», не помічаючи, у кого горить шапка, можуть лише дуже гарячі голови...

Пожежа гасилася. Але вчасно підносили хмиз

Було кілька нагод зупинити розкол.

Перша — відмовитися від спектаклю під назвою «Другий етап 9-го з'їзду Руху».

Добре це чи погано, а 28 лютого партія обрала нового голову. Більш ніж законно: вперше за всю історію Руху делегатів на цей з'їзд обирали за невикривленим представницьким принципом — лише від кількості партійців у місцевих організаціях, а не шляхом засилання до столиці «двадцятки» від кожної з областей, що принижувало роль і вагу більших, дієвіших та авторитетніших обласних структур. Так само вперше мандатна комісія не пропонувала додатково підтвердити мандати ще кількох учасників, а навпаки «відсікла» чималу групу тих, хто прибув з недооформленими документами. І все одно кворум 10-го з'їзду сягав за 90 відсотків повноважних представників від 25 (з 26) крайових організацій.

317 делегатів незакінченого попереднього 9-го з'їзду партії тоді ж передали до Секретаріату НРУ заяви про те, що не братимуть участі у призначеному «оргкомітетом» на 6—7 березня другому етапі цього з'їзду, оскільки вважають його нестатутним. Досить було й 271-ї заяви, щоб упевнитися — той з'їзд не відбудеться.

Але його таки готували. І провели, в одних відібравши мандати, а іншим, навпаки безпідставно видавши. І вививши із зали з допомогою охорони голову мандатної комісії, який не міг збагнути, що відбувається, і просив пояснень...

Про другу можливість об'єднатися в єдиному Русі казали самі прихильники В'ячеслава Чорновола на траурному мітингу. Бо всі тоді задумалися над тим, як потерпають демократичні сили від чвар, амбіцій та непорозумінь. Якщо хтось зводив причини розколу в Русі до змагання між двома лідерами, то нічна трагедія під Борисполем назавжди закрила цю тему.

Важливо наголосити: Рух, очолюваний Ю. Костенком, після 7 березня й до нинішнього дня утримався навіть від проведення засідань Центрального проводу, не написав жодної заяви чи звернення з трактуванням подій у партії і жодного разу не виступив з цього приводу в парламентських «розминках», нікого з «інаковірців» не облив брудом, не видав жодного номера провокаційно-підбурювальної газети на зразок «Часу». Цим з дня у день займається Рух Танюка—Коваля—Кендзьора. І не лише цим. Ще він проводить партійні чистки та перереєстрацію, призначає нових голів обласних та районних організацій, влаштовує набіги на партійні приміщення. Це — вияв палкого бажання об'єднуватися?

Третя можливість відвернути розкол: не форсувати затвердження сумнівних змін до статуту «справжнього» Руху в Мін'юсті, а домовлятися про те, що самі й пропонували у виступах по телебаченню, — про проведення у травні «об'єднавчого» з'їзду обох партійних течій. Гадаю, це теж могло б бути реальним. Натомість — призначення (без будь-яких з'їздів взагалі) своїм новим лідером «позапартійного рухівця» і демонстрація братання двох рухівських фракцій у сесійній залі парламенту, коли панові Танюку закортіло зацідити в обличчя І. Зайцю. Як-не-як, теж став вважатися заступником голови Руху («справжнього»!), зрівнявся в рангу.

Нарешті про те, що перекреслило всі можливості. Це —рішення Мін'юсту, яке викликало піднесення у стані «справжніх» і спонукало їх до роздачі портфелів та кипучої організаційної діяльності одразу після похорону В'ячеслава Максимовича. Таки справді, з цього світу живим не підеш...

Бийтеся влади, що стриже дивіденди з трагедій

«Похоронні дні — не мотив для партійних розбірок. Однак, як свідчить історія з похоронними днями В'ячеслава Максимовича, вочевидь не всі згодні з правилами хорошого тону», — писала газета «День».

29 березня прихильники «партійної лінії Чорновола», виявляється, стояли не лише над домовиною, а й над головами чиновників Мін'юсту, очікуючи офіційної підтримки своїх дій. Коли засипали могилу, відповідні папери вже підписувалися.

«За діями Міністерства юстиції проглядаються сили, зацікавлені у знищенні Руху, які навіть трагічну загибель В'ячеслава Чорновола використовують для поглиблення розколу в партії, — прокоментував рішення про визнання змін до статуту Руху, внесених на нелегітимному зібранні членів партії 7 березня, голова НРУ Ю. Костенко. — Очевидно, що це не юридичне рішення, а виконання політичного замовлення. Влада намагається знищити Рух».

Перед цим зміни до статуту НРУ вносилися двічі. І хоч вони стосувалися уточнення лише окремих норм, Мін'юст узаконював їх лише під кінець другого місяця прискіпливого «вивчення документів». Цього разу рішення приймалося ним негайно, незважаючи на те, що партійний статут було повністю перековерсано.

Наша влада винахідлива до безтямності. Перебіг подій в Русі кілька тижнів прискіпливо відстежували й засоби інформації, і той-таки Мін'юст, який посилав своїх представників на обидва рухівські з'їзди. Отже, не міг не знати, що зібрання 7 березня було перетворено на фарс. Деяких делегатів не пропускали, натомість окремі області привезли на з'їзд зовсім інших людей з плакатами замість ідей та програм. Реєстрували прибульців «галочками». Виступи — за сценарієм, голосування — умовне, без підрахунків «за». Переобрана(?!) мандатна комісія зуміла підтвердити повноваження лише 520 делегатів (цифра з газети «Час», редагованої В. Чорноволом та Я. Кендзьором), тоді як на з'їзд, що розпочинався у грудні, обиралося 811. Мабуть, важко було знайти ще 21 делегата, щоб мати не 64 відсотки явки, а мінімально необхідних дві третини...

Розуміючи, що цей так званий другий етап 9-го з'їзду «не склеюється», Мін'юст відклав убік передані Секретаріатом Руху списки, заяви та інші докази фальсифікату і пішов іншим шляхом: у день поховання В. Чорновола підписав правовий висновок про те, що «документи з приводу внесення змін та доповнень до статуту Народного руху України» «не суперечать Конституції України та чинному законодавству» і «можуть бути погоджені Міністерством юстиції України». Мовляв, ви там розбирайтеся у своїй партії самі, а ми не маємо нічого проти таких змін, хто б їх не подавав. На підставі цього висновку шльопнули печатку на переписаний статут. Більшого й не вимагалося...

Широкій громадськості, на жаль, невідомо, з якою прискіпливістю вивчав Мін'юст документи щодо скликання 10-го, «нечорноволівського», з'їзду Руху. Правомірність іншого, «чорноволівського» з'їзду, його, як бачимо, чомусь не цікавила. Не вірите? Ось документ —висновки управління юстиції в Тернопільській області (лист до Мін'юсту №17/376 від 26.03.1999 р.) щодо участі крайової організації НРУ в партійних з'їздах. Цитуємо:

«Після обговорення питання доцільності участі ТКО НРУ у роботі позачергових 10-х Всеукраїнських Зборів НРУ відбулося поіменне голосування. Більшістю голосів («за» — 28, «проти» — 16) було прийнято рішення про скликання крайової конференції для обрання делегатів на позачергові 10-ті Всеукраїнські Збори НРУ. Після оголошення результатів голосування (тобто вже після ухвалення позитивного рішення. — **Авт.**) засідання крайової ради було зірване прихильниками В. Чорновола. Частина членів крайової ради залишила зал, щоб знайти можливість завершити засідання крайової ради...». Крайова конференція відбулася наступного дня (57 делегатів з 81) і обрала 56 делегатів від Тернопільщини на позачерговий 10-й з'їзд Руху. Але це вже було потім. Ми ж дочитаємо висновки облуправління юстиції: «...Друга частина членів крайової ради (прихильники В. Чорновола), яка залишилася після того, як було зірвано засідання крайової ради 27.02.1999 р., вирішила провести засідання крайової ради... Кількість членів крайової ради та кількість присутніх на засіданні крайової ради в протоколі не вказується. (Що було вказувати, якщо, за документами, спочатку зібралися 44 з 56, потім щонайменше 31 змушені були покинути зал, і залишилося не більше 13? — **Авт.**) Встановити правомочність засідання крайової ради немає можливості. За рішенням крайової ради було вирішено провести позачергову конференцію ТКО НРУ 5.03.99 р. ... Результатів голосування у протоколі крайової ради від 27.02.99 р. немає. Згідно з протоколом від 5.03.99 р. позачергової конференції ТКО НРУ, було обрано новий склад (?! — **Авт.**) делегатів на другий етап 9-х Всеукраїнських Зборів НРУ. Крім того, на конференції переобрано голову крайової організації, крайову раду, крайовий провід, ревізійну комісію. Список обраних делегатів не представлено для перевірки. ... У протоколі конференції не вказано, скільки делегатів має бути згідно із затвердженими нормами представництва та скільки присутніх. Встановити правомочність крайової конференції також немає можливості».

Шановний Мін'юсте, це писалося твоєю ж службою і передавалося тобі ж для ухвалення об'єктивних рішень. Йдеться як-не-як про одну з двох найбільших обласних організацій Руху. Чи можна після цього всерйоз говорити про так званий з'їзд 7 березня, якщо по декілька десятків делегатів на нього «штампувалися» в такий спосіб?

Детально зупинився на цьому прикладі окозамилювання з надією, що відповідальні функціонери наших політичних партій зроблять належні висновки про «неупередженість» українського Мін'юсту.

Вже після затвердження ним змін до статуту НРУ, прийнятих на «справжньому» з'їзді 7 березня, голова Секретаріату Руху Б. Бойко передав особисто міністрові пані С. Станік 341 заяву делегатів 9-го з'їзду НРУ, які засвідчили своїми власноручними підписами — на з'їзд не ходили. Це понад 42 відсотки делегатського корпусу, тоді як статут допускає відсутність на з'їздах не більше однієї третини делегатів (у цьому випадку — не більше 270 осіб). Аналогічні заяви від делегатів продовжують надходити, хоч дехто з відсутніх на тому так званому з'їзді і відмовляється їх писати, вважаючи це принизливим. Заокруглені підрахунки свідчать: більшість легітимно обраних делегатів на «повторному» з'їзді не були і, відповідно, ніяких змін до статуту не приймали...

Що мав би робити після цього Мін'юст? Кажете, призупиняти чи відміняти своє рішення?

А дзузьки! Влада, слухняним інструментом якої став Мін'юст, з минулорічного літа до цьогорічного березня виконувала головне завдання — усувала Рух з виборчої кампанії. Рух, який не підігравatиме нинішньому Президентові, а заявить власного серйозного кандидата і забезпечить йому голоси виборців, на які так розраховує Л. Кучма.

Але це виявилося програмою-мінімумом. Смерть В'ячеслава Чорновола спокусила владу здійснити й програму-максимум — знищити Рух як досі найбільшу національно-демократичну політичну силу. До чого тут інтереси держави? Комусь так треба...

В. Шевченко

Далі — буде?

Далі буде ще всякого. Неважко спрогнозувати затяжну судову тяганину довкола більш ніж сумнівних рішень Мін'юсту з однозначною вигодою для влади: обидва Рухи довгі місяці перебуватимуть у підвішеному стані. Таким чином, під час президентської виборчої кампанії з них, немов з пластиліну, можна буде виліплювати будь-яких коників.

Що вирішать суди? Для сильних світу цього — не матиме значення. Бо розхльобуватиме рухівську кашу Мін'юст, а хто може гарантувати, що вже завтра Кабмін не загримить у відставку з усіма мін'юстами і міннаввипередкиприсідачками? Одних погнали, інших (чи знову тих самих) призначили.

Головне — вибори. Будь-що досягти бажаного результату, а решта прикладеться...

Без В'ячеслава Чорновола все в Русі, як і в Україні, відбуватиметься інакше, ніж було б із ним. Відтепер Україна стане іншою, бо втратила останнього зі своїх політичних могікан, які не лише вивершували нашу Незалежність, а й дужали тримати її на своїх плечах. Відтепер на чатах нашої державності мають стояти інші — хто не бував у лещатах тоталітарної системи, хто прийшов у політику і у владу вже після «відкриття шлюзів»... Чорновіл же височітиме над ними символом незламного Українського Духу.

З цього світу таки не підеш живим. «Причини трагедії встановлюватиме слідство, — заявили в некролозі ті, хто «виявив політичну мудрість, патріотизм і порядність, залишаючись на позиціях програми і статуту Руху, дбаючи про єдність партії» (так «принагідно» у цьому ж некролозі похвалили вони самі себе). — Однак, якими б не були його висновки, зрозуміло одне: В'ячеслав Чорновіл гасив пожежу, розпалену розкольниками Руху. Він їздив по всій Україні, домагаючись єдності Руху, і загинув у дорозі...».

Один мій колега по фракції, прочитавши цей некролог, сказав: «То хто ж має каятися? Хто змушував Чорновола мотатися по всій Україні, замість того, щоб працювати в сесійній залі? Щоб жити й далі?..». Мабуть, у різних Рухах ми справді різні, якщо одні розмахують смертю, мов прапором, а інші мовчать. Якщо лише одні могли заявити над могилою, що смерть В'ячеслава Чорновола врятувала Рух. І якщо ті ж одні — носії «політичної мудрості, патріотизму і порядності» — додумалися ходити по кладовищу з начепленими на груди табличками організаторів траурних заходів з поміткою про обід (тільки для «справжніх»!).

Юрій Костенко принципово заперечує проти встрявання в суперечки та спекулятивних апелювань до рухівських мас із натяками, в який Рух треба перебігати. Кожна із сторін має аргументи відповідного гатунку.

Бо далі — буде. Минуть суди, мине цьогорічна президентська кампанія, в переддень якої владі таки вдалося загнати Рух у глухий кут. Однак життя (політичне — теж) на цьому не обірветься. Не пройде й два роки, як знову закопошаться виборчі штаби, переформовуючи партійні списки. Гадаєте, на старт забігу до нового парламенту не вийде партія під назвою Рух?

Я не сумніваюся, який саме з нинішніх двох Рухів це зробить з підставами на успіх. Придивіться, хто в якому опинився. Задумайтеся, чому. Оцініть потенційні сили. Здогадайтеся, чого і про кого в цій статті не сказано відкритим текстом. І ви зробите такий само висновок.

Віталій ШЕВЧЕНКО,
народний депутат України.

Фракція Народного руху України у Верховній Раді України принагідно інформує читачів парламентської газети про свій склад, що в уточненому вигляді не оприлюднювався: Ю. Костенко (голова), В. Альошин, В. Асадчев, Б. Бойко, І. Бойчук, О. Гудима, Я. Джоджик, І. Драч, Є. Жовтяк, І. Заєць, Р. Зварич, О. Іщенко, В. Кириленко, Б. Кожин, О. Кулик, О. Лавринович, Г. Манчуленко, П. Мовчан, І. Полюхович, Є. Сігал, О. Слободян, І. Тарасюк, Г. Філіпчук, Я. Федорин, В. Червоній, В. Черняк, Д. Чобіт, Р. Чубаров, В. Шевченко, І. Юхновський.

Смерть В'ячеслава Чорновола спокусила владу здійснити й програму-максимум

Хроніка. Факти. Події

✔ Суми

Поляки налагоджують контакти

Суми відвідав генеральний консул Польщі, повноважний міністр Міхал Журавський разом з делегацією представників Польського Сейму — членами комітету з проблем поляків, що мешкають за межами Польщі. Вони мають намір встановити тісніші контакти між Польщею та Сумщиною, вивчити проблеми співвітчизників у регіонах, ознайомитися з політично-соціальною та економічною ситуацією в області. Ця поїздка — початок у серії візитів делегації до областей Східної України після вступу Польщі до НАТО.

✔ Оттава

Посол відвідав Манітобу

Надзвичайний та Повноважний Посол України у Канаді Володимир Хандогій відвідав канадську провінцію Манітоба. Він узяв участь в офіційному відкритті Секретаріату "Манітоба — Україна" — урядового підрозділу, що буде займатися підтримкою та впровадженням двосторонніх відносин між Україною та Манітобою. Посол зустрівся з лейтенант-губернатором, прем'єром, головою парламенту провінції, закликав канадських бізнесменів узяти участь у заходах канадо-української ділової ініціативи, які відбуватимуться в Україні у червні.

✔ Відень

Австрія продовжуватиме співробітництво

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Австрії Микола Макаревич зустрівся з федеральним міністром юстиції цієї держави Міколаусом Міхалеком. Посол поінформував про стан двосторонніх відносин, наголосив на успішному виконанні Меморандуму про співробітництво між міністерствами юстиції України та Австрії. Міністр запевнив посла в готовності й надалі продовжувати багатопланову співпрацю.

✔ Нью-Йорк

Розглядають нові резолюції щодо Іраку

Росія та Велика Британія офіційно подали на розгляд членів Ради Безпеки ООН проекти резолюцій з іракського питання. Про це заявив після закритих консультацій у РБ її нинішній голова Ален Дежамме (Франція). За його словами, обидва проекти грунтуються на рекомендаціях трьох експертних груп з Іраку, які сформували РБ ООН наприкінці січня нинішнього року, і «між членами Ради Безпеки відбувся попередній обмін думками за цими документами». Найближчими днями РБ продовжить обговорення цього питання.

✔ Москва

Березовський — у лікарні

Бориса Березовського госпіталізовано в Центральній клінічній лікарні, повідомив його адвокат Генрі Рєзнік. Він також сказав, що Березовський пробуде в ЦКБ «орієнтовно три—чотири дні». За оцінкою лікарів, його госпіталізація пов'язана із загостренням болю, який обумовлено давньою травмою спини, в районі хребта. «У Генпрокуратурі до цього поставилися з розумінням», — заявив адвокат.

Бангкок

«Віагрі» знайшли заміну

Вічай Чердсгевасарт, професор Чулалонгкорнського університету, демонструє упаковку препарату, що аналогічний «Віагрі». Препарат виготовлено з місцевої рослини. Медики поки що повністю не випробували токсичність та побічні ефекти цього препарату.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ", агентств «ІТАР-ТАКС» та «Сіньхуа». Фото АП.

Треба завжди мати альтернативний варіант

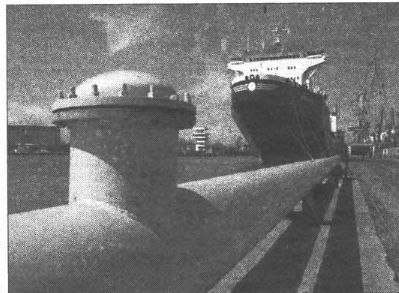
(Початок на 1-й стор.).

Леонід Кучма брав участь в урочистостях відкриття залізничної поромної переправи Поті—Іллічівськ. Фактично вона функціонуватиме не лише в цьому напрямі, оскільки в найближчому майбутньому встановиться сполучення з Варною, Бургасом (Болгарія), румунською Констанцею, портами Туреччини та Новоросійська.

А напередодні свят у підвищену бойову готовність приведено підрозділи внутрішніх військ МВС Грузії. Річ у тім, що Акакій Еліава — організатор збройного заколоту в жовтні минулого року в Західній Грузії — загрожував терористичною акцією зірвати заплановані заходи: підірвати нафтопровід Баку—Супса в тих місцях, які він нібито контролює. До Еліави приєдналися учасники торішнього замаху на президента Грузії, які перебувають у розшуку, а також особи, котрі на початку березня 1998 року захопили в заручники спостерігачів воєнної місії ООН у Грузії. Але, на щастя, на урочистостях обійшлося без ексцесів.

Президент Грузії Едуард Шеварднадзе назвав відкриття нафтопроводу «подією світового значення, що виходить за рамки Грузії, Азербайджану та України». Він наголосив, що без участі України «не можлива реалізація жодного з проектів у регіоні Чорного моря».

У свою чергу, Президент Леонід Кучма зазначив: «Необхідно мати альтернативні джерела поставок нафти. Це джерело сьогодні з'явилося, адже нафта є питанням великої політики і національної безпеки». Він висловив сподівання, що каспійська нафта прийде в Україну, а через Україну — на європейський континент.

Будівництво так званого «західного маршруту» Баку—Тбілісі—Супса завершено 12 березня 1999 року. З 1 квітня розпочалося відвантаження перших обсягів нафти з нафтотермінала в порту Супса. Цього року західним трубопроводом плановано перекачати близько 5 млн. тонн азербайджанської нафти, а в перспективі довести його потужність до 11 млн. тонн на рік.

Довжина нафтопроводу Баку—Супса — 860 км, з яких 380 км проходить територією Грузії. Вартість проекту під час будівництва було збільшено з 315 млн. дол. до 590 млн. дол., що позначиться і на собівартості нафти. Водночас, за оцінками фахівців, вартість тонни азербайджанської нафти в порту Супса має бути на 10—12 доларів дешевша, ніж у Новоросійську (нафта, що транспортується нафтопроводом Баку—Грозний—Новоросійськ за так званим «південним маршрутом»).

Керівництво України припускає, що транспортування каспійської нафти з порту Супса може здійснюватися через Україну за маршрутом Одеса—Броди—Європа. На початок нинішнього року в рамках цього проекту споруджено 20 відсотків обсягу проектних робіт першої черги нафтотермінала в Одесі потужністю 8—9 млн. тонн. Збудовано також 366 км нафтопроводу Одеса—Броди, загальна довжина якого 667 км. 2001 року Україна планує завершити будівництво першого пускового комплексу нафтоперевалочного термінала з резервуарним парком 200 тис. тонн і нафтопроводу Одеса—Броди. Його пропускна здатність — 9 млн. тонн на рік.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Фото АП.

З одного кандидата обрали одного президента

В Алжирі відбулися дострокові президентські вибори. Результати було оприлюднено вже наступного дня. Центрвиборчкому належало лишень підрахувати, скільки відсотків виборців проголосували за представника партії влади Абдельазіза Бутефліка, а скільки — проти.

Президентські вибори, які мали стати другими демократичними виборами в історії країни, можуть призвести до нової хвилі насильства. Коли 1992 року влада анулювала результати 1-го туру парламентських виборів, під час яких перемогу здобув Ісламський фронт порятунку, розпочалося збройне протистояння, внаслідок якого загинуло близько 120 тис. алжирців. Але цього разу в одному таборі з ісламістами — лідером ісламістської партії Рух національної реформи Абдаллом Джабаллою та представником Ісламського фронту порятунку Ахмедом Талебом Ібрагімі — виступили незалежні кандидати Мулуд Хамруш, Мокдад Сіфі, Юсеф Хатіб, представник проберберської партії Фронт соціалістичних сил Хосин Аїт Ахмед.

Напередодні виборів вони заявили про зняття своїх кандидатур на знак протесту проти відмови президента зустрітися з ними, а також анулювати результати голосування (12 квітня) на закритих виборчих дільницях. За кілька днів до свого демаршу шість кандидатів заявили, що мають правдиві свідчення: результати були сфальсифіковані на користь Абдельазіза Бутефліка.

Мулуд Хамруш уже заявив від імені шістьох експандидатів, що вони оскаржать результати виборів, хоч би які ті були. І те, що за Бутефліка віддали голоси 73,79 відсотка виборців, для них, очевидно, не аргумент.

Хоч би як нині розвивалися події, майбутнє передбачити неважко: протистояння триватиме, теракти продовжуватимуться, а політичний спокій та стабілізація економіки в країні ще довго залишатиметься тільки мрією.

Наталя ФІЛІПЧУК.

За матеріалами зарубіжної преси.

Вуковар очима наших художників

У Загребі урочисто відкрилася організована Посольством України в Республіці Хорватія виставка «Вуковар — очима українських художників». Вуковар — хорватське місто, майже повністю зруйноване югославською армією під час 100-денної героїчної оборони — став для хорватів символом мужності, патріотизму і самопожертви. Водночас Вуковар є центром компактного проживання української діаспори, яка в результаті війни зазнала великих втрат і страждань.

Восени 1998 року на запрошення посольства України відомі українські художники Юрій і Костянтин Савченки приїхали до Вуковара. Вони створили близько сорока живописних та графічних робіт, присвячених його подвигові.

Виставку відкрив Надзвичайний і Повноважний Посол України в Хорватії А. Шостак. У своєму вітальному слові він наголосив, що українські художники першими здійснили такий масштабний мистецький проект, відобразивши в своїх полотнах трагедію хорватського міста і його повоєнне відродження. «Я вірю, що цю виставку розцінять як прояв дружби, вираз розуміння страждань, завданих війною, і прагнення відбудувати життя», — зазначив посол. Перед присутніми зачитали і сповнене щирої вдячності Україні есе всесвітньо відомого хорватського художника Івана Лацковича-Кроати. Спеціально до виставки надруковано кольоровий каталог з репродукціями картин.

Інформація «ГУ».

Спіймано автора «Меліси»

Дуже складне розслідування привело до того, що створювача небезпечного комп'ютерного вірусу «Меліса» було затримано в США агентами ФБР, а допомагав їм у цьому науковий співробітник вищої технічної школи шведського міста Упсала Фредерік Бйорк.

Нагадаю суть справи. Наприкінці березня світ збентежило повідомлення про те, що в різних частинах світу з'явився невідомий раніше комп'ютерний вірус, який назвали «Мелісою». Нині відомо, що він уразив електронну пошту щонайменше 250 великих компаній і сотні тисяч персональних комп'ютерів у різних країнах світу. Вірус проникав таким чином: на екрані з'являлося термінове повідомлення: «Це той само файл, який ви замовляли, нікому його не показуйте». Якщо власник комп'ютера відкривав файл, то вірус уражав адресну книгу Є-мейл і сам розсилав листи 50 адресатам, поширюючи світом цю заразу.

Фредерік Бйорк дізнався про адреси власників уражених комп'ютерів і через них складним операційним шляхом знайшов найперші заражені файли. Зрештою пошук привів до Річарда Сміта, який і виявився створювачем вірусу. Сміту загрожує 40 років в'язниці і величезні штрафи, якщо його провину доведуть.

Марат ЗУБКО.

Гельсінкі.

З Росією, але — в Європу

Іншого вибору в Україні не може бути

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ. Володимир ЧОРНИЙ.

Останнім часом наш політичний лексикон буквально заполонили тривожні слова «НАТО», «ракети», «бомби», «геноцид», «біженці», відтіснивши недавно таке популярне — «інтеграція». Не хотілося б, щоб його спіткала доля ще активніших — «перебудова» та «гласність», що так само не сходили з уст під завісу радянського буття.

Термінологічна сутність цього місткого слова в нашому конкретному житті набула доволі рухливого характеру, вільно й безболісно пристосовуючись до політичних уподобань суб'єктів мовлення, обслуговуючи в такий спосіб іноді абсолютно протилежні цілі. Якщо, скажімо, йдеться про «інтеграцію в європейські структури», то, певна річ, мається на увазі «входження», «зближення». Коли чуємо заклики до «інтеграції з Росією» або з «Росією та Білоруссю», то, поза всяким сумнівом, навіть що про це не говориться, передбачається «об'єднання», «збирання в єдине ціле», «відновлення колишнього Союзу».

Такі наші політичні реалії на базі скромної латині. Щоправда, філологічний аспект нас якраз і не цікавить, а саме політичний, точніше — політико-економічний.

У державотворчих зусиллях українського суспільства, ослабленого сукупністю кричущих негараздів, коли до того ж основа подальшого розвитку — економіка — і на національному, і на міжнародному рівнях одностайно й однозначно трактується як кризова, інтеграція розглядається як один з ефективних інструментів виведення країни з затяжного піке. Хоч як неприємно це все не звучало б для нашого патріотичного вуха, ми всі, незалежно від партійності, відчуваємо справедливість того, що проблеми і всередині країни, і навколо нас наростають і загострюються значно швидше, ніж політики і владні структури встигають на них реагувати. Ми постійно перебуваємо в жорсткому цейтноті, і час стає серйозною загрозою державній незалежності. Він якщо й працює на нас, то з великими перебоями. Про наслідки аритмії казати не доводиться. Що нам тепер справді не загрожує, так це п'янка ейфорія перших років самостійності. Цього «рецидиву» уже не буде.

Тому інтеграція для нас — не самоціль. Це об'єктивний процес. Це можливість, шанс, коли хочете, використовуючи досвід інших країн, застосовуючи його в своїх специфічних умовах, домогтися реалізації проголошених політичних та економічних реформ, забезпечити наближення України до стандартів процвітаючих держав з їх високим рівнем життя. Зрозуміло, що досягти таких цілей можна лише за умов політичної стабільності, розвитку демократії, чіткого, осмисленого визначення свого місця в системі координат світової та європейської безпеки.

Потрібні, інакше кажучи, новий рівень і нова якість міжнародної взаємодії в інтересах України. Отут ми й спотикаємося і вже вкотре ділимось, як у казці: підеш праворуч... підеш ліворуч... Одні криком кричать: триматися Росії, бо на Заході нас ніхто не чекає. Інші — тільки на Захід, бо Росія така злиденна, як і ми, навіть просить у тих, що й ми. Попри цей грубуватий розклад, є безліч партійно-групових нюансів, котрі так чи інакше зводяться до апології того чи того вибору. Є, щоправда, когорта й таких, яких влаштовує «ні туди, ні сюди». І красти легше, і відповідати менше. Вони мріють, щоб «перехідний період» та паралельна тіньова економіка були вічно, бо для них це — мов прозорий кордон: і сюди, і туди.

Отже, з Росією, чи без неї? Сама постановка такого питання начебто безглузда. Але воно є і має історичні корені.

Якби не сьогодення, можна було б залишити історію історикам. Та кожний Божий день нагадує нам: Росія не може

Відірватися від імперського минулого

і на цьому тлі постійно створює проблеми і собі, і всім, хто з нею пов'язаний, або кого вона вважає за доцільне «в'язати». Це вже, очевидно, хвороба. І сама Росія вилікуватися від неї неспроможна.

У нас немає комплексу недооцінки особливої, а то й виняткової ролі Росії в світовій політиці. Мало того, ми пам'ятаємо, що саме Росія перша проголосила незалежність, чим здивувала світ, бо незрозуміло було, від кого, власне, незалежність. Однак у такий спосіб вона стала ініціатором справжнього «параду суверенітетів», як дещо зневажливо назве потім цей історичний процес перший і останній президент СРСР Михайло Горбачов. То чому б саме їй не показати приклад осмисленого, демократичного, науково обгрунтованого, масштабного підходу до проблем пострадянського «облаштування». Не лише Росії в розумінні Солженіцина, а й навколо неї. А чому б і ні, якщо б ішлося про тверезе, виважене врахування всього набору сьогоденних і перспективних проблем, націлене на забезпечення довготривалих відносин на засадах справжнього добросусідства і широкої миротворчої діяльності.

Саме Росія могла б дозволити собі, нарешті, таку «розкіш», як рівноправність у відносинах з новими суверенами. Адже з нею, враховуючи сукупність геополітичних, економічних та інших достоїнств, якими багата Росія, все одно рахуватимуться. Інакше кажучи, її частенько не те що не обійдеш, а й не об'їдеш. Тож вона об'єктивно має всі підстави «излучать правила хорошего тона».

Натомість нам (і не тільки нам) постійно і не завжди коректно нагадують, що ми перебуваємо в різних вагових категоріях, і те, що дозволено Юпітерові, не дозволено нікому. Найцікавіше, що ми самі це знаємо, і те значно вагоміше, ніж амбіції самої Росії. Українці — тверезий і толерантний народ. Ми ніколи не давали приводу думати, що претендуємо хоча б одним боком погрітися в променях колишньої «не першої, але й не другої» супердержави. Ми лишень прагнемо посісти своє, хай не таке комфортне, але законне місце під сонцем.

Пригадаймо, як важко ми йшли до Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією. І коли, нарешті, після титанічних зволікань його було підписано, яку показову, символічну ратифікацію влаштували російські парламентарії. Скільки бруду вилито на Україну тільки за те, що вона хоче жити й співпрацювати з Росією — своїм невідривним і вічним сусідом — на рівних, за нормами міжнародної моралі і права.

Росія поступає явно неадекватно своїй історичній місії. Нам іноді кажуть: це не Росія. Правильно. Але якщо можна ще якось пояснити вибрики Жириновського, то від верховодів лужково-затулінського типу ні Росії, ні Україні просто відмахнутися не вдається. Вони істотно впливають на формування громадської думки, кидають зловісну тінь на російсько-українські відносини і їх перспективи. Чим, врешті, закінчилася та «ратифікація з причепом», як її охрестили журналісти? Знов-таки — ультиматумом Києву: «договір набере чинності тільки після ратифікації вашою Верховною Радою пакета документів по Чорноморському флоту й Севастополю». Навіть поразка Лужкова шрапнеллю вдарила по Україні. До того ж конфлікт НАТО—Югославія наочно показав, що означатиме в майбутньому наявність російського флоту в Криму. Вихід кораблів у зону бойових дій змушує замислитися про наслідки. У разі роздмухування цього вогнища, куди мають бути спрямовані ракети у відповідь? За логікою, яку спостерігаємо в Югославії, — на бази. Отже — на Севастополь? Враховуючи постаті, які стоять за цим, це зовсім не фантазії. І коли друкарка в цьому абзаці зробила помилку, «обізвавши» флот «Чорнобильським», мимоволі подумалося: чи не символічно? Не можна при цьому замовчувати й той факт, що завдяки непослідовності українського керівництва, військовій присутності Росії на території України та впливовій «п'ятій колоні» московські реваншисти мають постійну трибуну для підривної антиукраїнської роботи в Криму.

Кому не зрозуміло, що коли дві великі держави —на стику стратегічних інтересів — недолугі політики зіштовхують у прірву хронічних суперечок, то це не може не викликати тривоги в навколишньому світі, провокуючи загрозу міжнародній безпеці. Навіщо це Росії, якщо вона хоче бути цивілізованою домінантою світового розвитку?

Чи не краще усвідомити, що стабільна демократична, дружня Україна — це подарунок Росії з її незчисленними внутрішніми і зовнішніми проблемами, підупалим міжнародним престижем. Хіба не час їй зробити висновки з того, що вона є однією з унікальних країн, котра розстріляла власний парламент, вела криваву війну з частиною власного народу, щой сьогодні вона погрузла в конфліктах, у яких, на превеликий жаль, по обидва боки барикад гинуть російські хлопці. А ви кажете, що оті крикуни не мають впливу. Мають! І це провокує стурбованість і на терені колишнього Радянського Союзу, і в Європі, і за океаном. Показово, що за всієї «лякаючої незбалансованості» нашої зовнішньої політики, як вона бачиться деяким адептам пострадянського розгардіяшу, саме Україна постійно застерігає проти ізоляціоністських тенденцій щодо Росії з боку світового співтовариства.

Ми віддаємо належне здоровим, демократичним силам великого російського народу, мудрість яких проявлялася в усі часи і в різних ситуаціях. Серед російських політиків є такі, котрі, як і Жуковський, викупили б Шевченка з неволі. Але є й такі, котрі охоче пустили б його крізь стрій, супроводжуючи шпіцрутенами в якомусь імперському закутку. Погодимося з тим, що в сім'ї не без виродка. І порадіємо, що стали свідками воістину зразкового чину перед майбутнім Росії міністра закордонних справ РФ Ігоря Іванова. Переконуючи противників добросусідського порозуміння, він запитав їх, як то кажуть, в лоб: «Навіщо ви збурюєте народ і в Севастополі, і в Росії?».

Шановний міністр, відстоюючи тверезий погляд на російсько-українські відносини, захищав передусім національні інтереси Росії в їх високому, істинному значенні. Це — приклад і для України. І цим зовсім не хочемо закинути щось нашому міністрові Б. І. Тарасюку, який уже не раз демонстрував свій професіоналізм у доволі непростих ситуаціях. Але загальна тональність запізнілих офіційних коментарів у ті дні навряд чи могла когось задовольнити.

«Наші відносини мусять стати або кращими, або гіршими, ніж зараз. Я готовий разом з вами зробити спробу поліпшити їх. Якщо це не вдасться через вашу відмову, то не розраховуйте, що нас можна буде зв'язати фразами про дружбу й союз. Вам доведеться мати справу з нами як з великою європейською державою».

Ось що хотілося б почути з українського боку. Саме з такими заявами входять в історію. А казав це Бісмарк австрійцям ще в 1862 році. Хоча звучить, як для нас, дуже актуально.

На жаль, виховані з покоління в покоління як підпорядкована, меншовартісна, несамоцінна величина, що постійно перебуває в пошуках союзників або зверхників, а то й елементарної допомоги, ми не навчилися говорити нормальним, державницьким голосом з характерними ознаками гідності, впевненості, прозорливості. Не та дикція! Ми занадто прислухаємося до шелестіння чужих риз, забуваючи, що маємо вже власну корону. Безхребетність наша, можливо, комусь і зрозуміла. Але хіба може вона бути перепусткою в XXI століття?

За всіма ознаками у нас і тут намічається солідний «перехідний період». Хоч і не член СНД, ми під великим тиском і з великим тріском (не лише мікрофонів у Верховній Раді) опинилися в Міжпарламентській асамблеї цього євразійського об'єднання. Всім зрозуміло: це тільки початок серйозної боротьби за те, щоб Україна, здійснивши несміливий перший «крок вперед» на шляху незалежності, зробила «два кроки назад» у своє минуле. По суті, це чисто російська робота, хоча й з українським акцентом. Експерти, котрі відстежують тенденції розвитку нашої держави в світовому контексті, справедливо відзначають, що йдеться про намагання «змінити зовнішньополітичний курс і спрямувати його на інтеграційні процеси не стільки в рамках СНД, скільки реінтеграційних амбіцій Росії» (Центр миру, конверсії та зовнішньої політики України, Київ).

Давайте спокійно з цієї точки зору глянемо на останні загальнодоступні повідомлення. Що справді відбувається? З одного боку, нас тягнуть в СНД, зважте — Співдружність Незалежних Держав, а з іншого, всіляко обмежують можливості впливу на стан нібито спільних справ. До чого вже лояльні до Москви наші президенти Л. Кравчук і Л. Кучма, а й вони час від часу не витримують наруги над здоровим глуздом. Як це так, дивувався якось перед світовими телекамерами Леонід Данилович: ми останнім часом навіть не збиралися, щоб обговорити ситуацію в СНД. Хоча й пропонували, додав президент Казахстану Назарбаєв. Пізніше те саме заявив і Алієв, лідер Азербайджану. І тільки «кремлівські куранти» мовчали. А навіщо, мовляв, читайте російські газети, слухайте радіо, телефонуйте... Нарешті скликали. У підсумку — сказано пару кострубатих речень на прес-конференції. І все. Невже нема про що казати?

Є, звичайно. Але надмірна делікатність у ставленні до «старшого брата», раз у раз, даруйте, вилазить боком і чемним президентам, і Співдружності загалом. Щойно Березовський запропонував програму реформування напівмертвої СНД, що мала б начебто влаштувати держави-учасниці, як пролунав указ про звільнення його з посади відповідального секретаря Співдружності. Увільнено по-радянському — коли Березовський був у відрядженні і в поті чола кріпив СНД. Увільнено «одноголосно» — тобто голосом одного Єльцина. Увільнено не президентську покоївку, а міжнародного чиновника, призначеного з української подачі спільною волею всіх президентів країн СНД. І незалежно від мотивів такого яскравого вияву «есендівського консенсусу» і його подальшої детективної розкрутки, колегам пана Єльцина, очевидно, має бути незручно, якщо не соромно, перед своїми народами, котрих вони завели в подібне «добровільне» об'єднання. Зреагували лідери по-різному: від принизливо вимушеного «підтримаємо» до застережливого «Росія не зовсім правильно оцінює ситуацію в СНД» (Алієв).

Політика з позиції сили, мілітаристська збоченість, економічний тиск, нехтування думки й інтересів партнера — весь цей далеко не повний «джентльменський набір» дається взнаки. Чи треба дивуватися після цього, що СНД і його структури, як то кажуть, дихають на ладан. Надто відчутних випробувань зазнає Ташкентський договір про колективну безпеку, на який покладалася роль противаги чи бар'єра на шляху розширення НАТО на Схід. Буквально на очах він починає розвалюватися, до того ж саме зсередини, що особливо боляче для Кремля. У травні договір має або припинити свою дію, або учасники повинні підтвердити його продовження. Напередодні цієї історичної події саме Ташкент, що дав назву договору, оголосив про свій вихід з непродуктивної структури. За Узбекистаном про це повідомив Азербайджан. Мало того, в Баку оприлюднили заяву про бажання співпрацювати з Північноатлантичним альянсом і навіть готовність запропонувати для цього одну з своїх баз. На такому тлі повідомлення про те, що Назарбаєв в обхід митного союзу перекрив кордон для російських товарів, а Лукашенко навпаки — своєму продовольству в Москву, сприймаються вже як звичайна хроніка.

Люди звикають до подібних повідомлень, що відбивають реальний, а не декларований стан справ. Але є ще чимало й таких, котрі вважають себе або залишилися патріотами вже не існуючої держави —Радянського Союзу, яку вони не без підстав ідентифікують у своїй свідомості з Росією і надто болісно сприймають кожну неприємну звістку «звідти». Українські друзі Зюганова—Лужкова провели таку примітну мобілізацію сил у Верховній Раді і в їхніх інтересах у розрахунку на підтримку з боку цієї, можливо, найполітизованішої частини виборців під час президентських перегонів.

Здається, згаданий уже Бісмарк якось сказав, що росіяни повільно запрягають, та швидко їздять. З об'єктивних і суб'єктивних причин останнім часом цього не відчувалося. Тож ті українці, які запрягають краще, вирішили підсобити Москві. Тепер проблема: куди і як їхати...

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ,
народний депутат України,
голова підкомітету з питань європейсько-атлантичного співробітництва Комітету у закордонних справах і зв'язках з СНД Верховної Ради України;
Володимир ЧОРНИЙ,
дипломат, журналіст.

(Далі буде).

У номер

✔ Житомир

Їхні гроші — для наших магістрів

Грант від Євросоюзу на суму, що перевищує півмільйона доларів, виборов за підсумками конкурсу проектів Житомирський інженерно-технологічний інститут. Цьому сприяла вкрай актуальна тематика — вплив радіації на організм людини і поширення знань про це. Під час здійснення програми, що розрахована на три роки і в якій задіяні також університети з Італії, Бельгії та Німеччини, при ЖІТІ буде створено своєрідний центр екологічної освіти. Його випускники одержуватимуть ступінь магістра. Якість дипломів контролюватиметься за програмою «Темпус Тасіс».

✔ Херсон

Лісам Гілеї загрожує загибель

Велетенською підковою охопили соснові ліси лівий берег у нижній течії Дніпра — від Каховки і до Голої Пристані, до невпізнання змінивши колишній Дикий степ. Пониззя Славути здавна називали Гілеєю — а з виникненням рукотворних хвойних лісів вона стала неповторною. До того ж, сосновий щит уберігає поля від страхітливих піщаних бур та суховіїв.

Нині лісам загрожує небезпека. Понад тридцять тисяч гектарів соснових насаджень уражено шкідником, що зветься рудий трач. За підрахунками фахівців, управлінню «Херсонліс» для боротьби зі шкідником треба не менш як 500 тисяч гривень.

✔ Луцьк

День у день

отримують цього року зарплату більше тисячі робітників ВАТ «Володимир-Волинська швейна фабрика Луга». І взагалі заборгованості тут немає. Як нема боргів до держбюджету, за енергоносії і своїм постачальникам. Значно збільшено обсяги виробництва. А сприяло цьому укладення угод з іноземними фірмами.

Торік чистий прибуток фабрики становив майже 600 тисяч гривень.

✔ Київ

Переможець визначився

Згідно із свідоцтвом про реєстрацію міжнародних торгів (тендерів) №130 від 02.04.99 та публікації оголошення в газеті «Голос України» від 02.04.99 (№ 60) про проведення відкритих торгів з комплексного оснащення обладнанням багатофункціонального залу Рахункової палати повідомляємо, що 15 квітня 1999 року (12—00 за місцевим часом) визначився переможець тендеру — фірма «Текно-Україна», м. Київ, пл. Поштова, 3.

✔ Івано-Франківськ

Професор Яремійчук: «Коли приходить взаєморозуміння, відпадають тисячі проблем»

Видавництво «Українська книга» збагатило свій арсенал ще однією унікальною новинкою. Вийшов у світ англо-український нафтогазовий словник. Для вчених і фахівців-галузевиків значення того, що зробили автори — Роман Яремійчук, Леонід Середницький та Зіновій Осінчук, важко переоцінити. Це не просто найємніший технічний розмовник на 45 тисяч слів, українські аналоги в якому налічують більш як 100 тисяч синонімів. Нафтогазова індустрія, а саме там зайняті кандидати наук Середницький та Осінчук, отримує таким чином ще один імпульс до розвитку. Для освоєння наших багатих родовищ енергосировини потрібні не тільки великі іноземні інвестиції, а й плідна спільна робота українських нафтогазових підприємств і компаній світового рівня. А у викладача Івано-Франківського державного технічного університету нафти і газу Романа Яремійчука мрії ще перспективніші — про великі професіональні успіхи нинішніх студентів.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Соціальна допомога — кожному за потребами, виходячи з можливостей бюджету...

Коментар

(Початок на 1-й стор.)

— Принципово новим у державній соціальній політиці є допомога малозабезпеченим сім'ям, — коментує заступник міністра праці та соціальної політики України Микола Нощенко. — Передбачено заміну пенсій особам, які не мають трудового стажу, на соціальну допомогу. Така допомога буде адресною. Вона розрахована на людей з низькими доходами...

А поки що напередодні великих соціальних змін у правовому полі країни втілюється в життя (з 1 квітня цього року) постанова Кабінету міністрів № 238 «Про запровадження адресної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям».

Згідно з цим документом додатковий доход гарантовано 400 тисячам малозабезпечених сімей. На цю акцію буде потрібно близько 3 млн. грн. на місяць.

Для визначення допомоги за основу розрахунків береться 41 гривня — величина гарантованого середньодушового доходу, який чинний з 1 грудня 1998 року. Приміром, до органів соціального захисту населення із заявою про надання соціальної допомоги звернулася сім'я, яка складається із самотньої матері, на утриманні якої син-інвалід і мати-пенсіонерка.

Доходи цієї сім'ї такі:

Допомога з догляду за сином-інвалідом — 14 грн. 70 коп.

Допомога самотній матері — 5 грн. 20 коп.

Допомога на дітей до 16 років — 6 грн. 70 коп.

Пенсія сина-інваліда — 41 грн.

Пенсія бабусі — 41 грн.

Загальна сума сукупного доходу сім'ї — 108 грн. 60 коп.

Визначають величину сукупного доходу сім'ї, яка дає право на отримання соціальної допомоги:

1. Визначають коригуючий коефіцієнт для сім'ї:

Для дорослої людини — 1 (для другого дорослого члена сім'ї — 0,7), для дитини — 0,5, для дитини-інваліда — 1.

Для матері — К-1

Для сина-інваліда — К-1

Для бабусі-пенсіонерки — К-0,7

Коригуючий коефіцієнт для цієї сім'ї становить — 2,7.

2. Визначають величину сукупного доходу сім'ї, що дає право на отримання соціальної допомоги.

41 грн. х 2,7 = 110,7 грн.

Отже, ця сім'я має право на соціальну допомогу в розмірі 2 грн.10 коп. (110 грн. 70 коп. - 108 грн. 60 коп. = 2 грн. 10 коп.).

Цей частковий випадок наведено тут не для дискредитації постанови уряду, а лише для показового розрахунку механізму адресної допомоги.

На думку представників Міністерства праці та соціальної політики України, головне не величина допомоги, а впровадження механізму її надання... Досі в Україні був лише механізм разової допомоги сім'ї. «Осередок» звертався до державних міністерств і відомств, які займалися її соціальним захистом, і мав шанс отримати разову допомогу в розмірі... 15 грн. Відтепер малозабезпеченим сім'ям гарантовано щомісячну матеріальну підтримку з боку держави за принципом «краще менше, але частіше!»

Ольга ВІТЕР.

Хіба брали б, якби мали?

Медицина

Чи знаєте ви адресу цієї клініки? Без проблем. Але лише в обмін на адресу такої лікарні, де б із самого порогу не натякали, що безплатної медицини в природі немає. І де, згідно з «тарифом», не ставили б перед фактом, скільки треба викласти за лікування. Завідуючому відділенням, лікарю, медсестрі.

Хоча така практика має однозначну назву, самі медики термін «хабар» не вживають і терпіти не можуть. На їх переконання, йдеться виключно про подяку пацієнтів у вигляді певних грошових сум. Щоправда, розміри «подяки» встановлюють самі люди в білих халатах і приймають її здебільшого наперед.

Як, приміром, завідуючий травматологічним відділенням Краснодонської центральної лікарні. За зроблені ним операції лікар неодноразово брав «подяки», сума яких (уже відома слідству) становить 1400 доларів. А попався на дрібниці — у той момент, коли гірник шахти «Молодогвардійська» дуже дякував лікарю за отриманий лікарняний листок. У розмірі 100 гривень...

«Дорожчою» за здоров'я у деяких випадках може бути лише... вища освіта. Адже представники гуманного фаху не лише сіють «добре та вічне». Вони ще у поті чола збирають «урожай» — і перед «посівною», і опісля. Бо тут теж є низка розцінок, які в окремих вузах час вивішувати поряд з розкладом занять, заліків та екзаменів.

Прокуратура Жовтневого району Луганська якраз розслідує діяльність одного з таких «сівачів». Вже відомо, що брати під варту доцента кафедри маркетингу Східно-Українського державного університету були вагомі причини. Підтверджено неодноразові випадки отримання ним ха... «подяки» від студентів у розмірі 250 доларів та 140 гривень.

Павло КУЩ.
Луганська область.

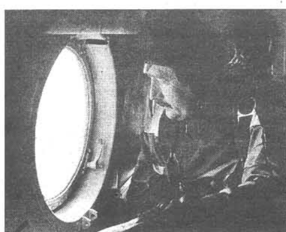

Фотофакт

Збірна України з парашутних видів спорту готується до серії змагань. Тренувальний збір, що проходив кілька днів у Вінниці, засвідчив добру підготовку спортсменів.

На знімку: *тренер збірних Військово-повітряних та Збройних сил, майстер спорту міжнародного класу прапорщик Анатолій Семененць.*

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (ДІНАУ).

Пам'ять

«Доля» ставить хрест на минулому

Саме так — «Доля» — назвали своє районне товариство ветерани війни з Каменя-Каширського. А «Хрест на минулому» — назва зініційованої «Долею» до 55-ї річниці визволення України від фашистських загарбників патріотичної і миротворчої акції. Суть її — у належному догляді масових поховань, збереженні обелісків і могил від руйнування, у занесенні до Книги пам'яті імен усіх загиблих на фронтах і у війнах. З цією метою товариство звернулося до громадськості із закликом повідомити про досі ще не відомі поховання воїнів усіх часів і народів. На переконання ініціаторів акції Петра Левчука і Володимира Савончика, смерть давно примирила всіх загиблих —настав час для примирення живих.

Демографія

Ровесниця століття

На старість Анастасія Яківна Чемерис не скаржиться. Інша річ, що пенсія мала, та ще й видають її не завжди вчасно. Як і більшість селян, має щось з особистого підсобного господарства, але в саду та на городі не все росте. Хоч би й ті самі нитки, які доводиться купувати.

Вона така, як і всі. Богинею її звуть у селі Межиріч Лебединського району на Сумщині не за якусь магічну силу, а через те, що її чоловік колись носив розкішну білу бороду, яка робила його обличчя схожим на зображення на іконах. Інтерес до Анастасії Яківни пояснюється тим, що вона розміняла другу сотню літ. На запитання про час народження відповідає, що точно не знає. Чоловік був з 1900-го, а вона старша за нього на три літа.

Любить приперчити свої розповіді дотепними жартами. Каже, аби знала замолоду, що колись про те розпитуватимуть, з'їздила б хоч раз на царя подивитися, зустрілася б іще з ким треба. Та, правду кажучи, навряд чи знайшлося б у неї на те часу. Змалечку й по сьогодні працювала без вихідних і свят.

— У колгоспі за нарядом, а вдома вже без нього, — жартує Анастасія Яківна.

Правдивість цієї інформації підтверджує і її молодша донька, Марія Федорівна, якій незабаром виповниться сімдесят.

— Від світанку й до смерку мати клопочеться по господарству. То буряки од гичі обчищає, то качани звільняє від «шуби». Хіба на якусь недовгу мить на стільчику задрімає.

Зізнаюся, якось дивно спостерігати за цими двома жінками. За іншого випадку й молодшу доньку годилося б оточувати доглядом. Але ж мати, зрозуміло, старша. І бач, порядкує, даючи в господарстві лад.

Живуть у хаті, яку будували разом з чоловіком, коли були молодими. Тепер та оселя далеко не найкраща в Межиричі: низька стеля, маленькі вікна. Піч в кухні дровами топиться. Сільрада допомогла завезти на зиму дрова з місцевого лісництва в рахунок неодержаної пенсії. А вже попиляти-порубати й поскладати навідалися онуки-правнуки. Чотирнадцятеро їх у бабусі.

Віктор ТАРАСЕНКО.
Сумська область.

Коли — єврокаптан, а коли — євровикройки

Держава повинна мати програму дій для системного забезпечення прав людини

Наприкінці минулого року широка світова громадськість відзначила 50-річчя прийняття Загальної декларації прав людини. Великомасштабні заходи були проведені і в Україні. Комітет Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин спільно з іншими організаціями провів декілька науково-практичних конференцій. А народним депутатам — членам нашого комітету, мені, як його голові, а в серпні —вересні минулого року ще і як голові 52-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, випало взяти участь у десятках заходів науково-теоретичного, практичного, правозахисного, урочистого та просто навчального характеру.

Нині маємо Конституцію держави, в якій розділ прав людини, за визнанням всіх політичних сил, виписаний дуже якісно. Конституційні положення розгорнуто в законодавстві, що загалом відповідає демократичним принципам. Під час вступу України до Ради Європи наша держава взяла зобов'язання реформувати і привести свою правову систему відповідно до європейських стандартів. Вона хоч і з ускладненнями, але просувається цим шляхом. Останні кроки були зроблені у проведенні адміністративної реформи, виведенні з Міністерства внутрішніх справ системи виконання покарань.

Здавалося б, для забезпечення прав людини в Україні створено відповідну законодавчу і нормативну базу. А права людини порушуються. Комітет одразу після свого створення в середині липня минулого року почав розбиратися з причинами цього.

Основні підсумки такої роботи були підбиті 2 грудня на розширеному засіданні комітету, присвяченому 50-річчю прийняття Загальної декларації прав людини. У засіданні взяли участь представники міністерств і відомств, правоохоронних структур, керівники правозахисних організацій і національно-культурних товариств. Як і передбачалося, це не був урочистий захід, тут панував суто робочий дух, бо учасники намагалися виявити конкретні причини порушень прав людини.

Основна з них полягає в тому, що наше суспільство перебуває в перехідному стані і потребує змістовнішого, глибшого і наполегливішого реформування. Поки що ситуація з правами людини більше схожа на реформи Петра І. Бороди поголили, обличчя припудрили, політесу навчилися... Та під європейськими каптанами залишається старе єство.

Україна все більше приєднується до міжнародних правових документів, створює такі нові для неї інституції, як Конституційний суд, Вища рада юстиції, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, а тепер уже на рівні заступника міністра юстиції введена і посада Уповноваженого Кабінету міністрів України з питань дотримання Конвенції про захист прав і основних свобод людини. В той самий час значна частина населення залишається юридично безграмотною, не знає, в яких органах і в який спосіб захищати свої права. Безграмотні дії допускають і службові особи, і державні установи. Не в усьому допомагає і система адвокатури, яка не підготовлена до сучасних вимог. Та і громадяни не звикли і не мають коштів, щоб користуватися послугами адвокатів. Чимало порушень допускається під час проведення дізнання або інших дій, в тому числі в низових ланках органів міліції.

У вересні минулого року Україна зняла свої застереження щодо Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких нелюдських або таких видів поводження і покарання, що принижують гідність. Тепер ця Конвенція має в повному обсязі діяти в Україні. Але часто люди утримуються в місцях позбавлення волі в таких умовах, які можуть підпадати під кваліфікацію катувань, а сам факт утримання в слідчому ізоляторі стає способом серйозного тиску на підслідного.

В одному з листів, які надходять до комітету, жінка — депутат обласної ради (прізвище і область із зрозумілих причин не вказую) — повідомляє, що її чоловіка, звинуваченого за службову підробку, було навмисне затримано 6 листопада 1998 р., щоб протягом офіційно ще святкових днів не допускати до нього адвокатів. До того ж 8 листопада, як повідомляє заявниця, її чоловіка у слідчому ізоляторі було жорстоко побито невідомими людьми, котрих впустив у камеру постовий. Після цього перешкоджали проведенню судово-медичної експертизи, чинили тиск на лікарів, було побито адвоката. Все це робили, щоб приховати беззаконня.

І такі випадки, як відомо, далеко неподинокі.

Тепер, відповідно до кількох ратифікованих конвенцій, місця позбавлення волі в Україні відкриті для відвідання міжнародними інспекціями. Це стане додатковим важелем контролю за дотриманням прав людини в таких установах.

Окремої розмови заслуговує захист соціальних прав громадян.

Останнім часом ми зіткнулися з таким явищем, коли люди намагалися добиватися виплати зарплати, пенсій, реалізації інших своїх прав у судовому порядку. І досить часто суди виносили позитивні рішення. Однак система судових виконань не здатна реалізувати і менш складні завдання.

Неефективність системи реалізації прав людини примушує наших співгромадян писати листи у всі владні інстанції, в яких вони ще не встигли зневіритися. Тільки торік наш комітет розглянув більш як чотири тисячі звернень громадян. За цим показником ми посідаємо друге місце після Комітету з питань соціальної політики і праці. Переважна більшість скарг не належить до компетенції комітету, однак ми не можемо відмахнутися від того людського болю, яким пройнято більшість листів, і намагаємося максимально допомогти людям у розв'язанні складних питань.

У лютому цього року ми провели спільне засідання нашого комітету і Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів, на якому розглянуто питання реалізації законодавства у сфері пенсійного забезпечення. Учасники засідання погодилися в тому, що в нас є передове законодавство у сфері пенсійного забезпечення. Чого варте хоча б те, що у нас людина, яка не працювала в громадській сфері жодного дня, має право на отримання пенсії. Можна назвати й чимало інших здобутків законодавства у цій сфері. Та воно значною мірою не виконується, про що свідчить зростаюча заборгованість з виплати пенсій.

Схожа ситуація склалася і під час спільного засідання комітету і колегії Міністерства у справах сім'ї та молоді. Національне законодавство із захисту прав сім'ї, жінок, дітей та молоді також відповідає світовим стандартам, але й воно реалізується далеко не повною мірою. Тому і виникає потреба побудови єдиної дійової загальнодержавної системи забезпечення прав людини в Україні. Зрозуміло, що система залежатиме від загальноекономічної ситуації, від політичного протистояння і популізму, вона буде далеко не ідеальною, як і все інше в перехідних суспільствах. Але вона дасть змогу спланувати, коли вдягти європейський каптан прав людини, а коли за європейськими викройками пошити свої костюми і смокінги, пов'язати краватки і метелики і яким одеколоном побризкати себе.

Простіше кажучи, держава хоча б приблизно повинна знати, які стандарти вона може забезпечити людині у соціальній, освітянській та інших сферах. Коли можна буде винести на ратифікацію Європейську соціальну хартію, яка передбачає високі стандарти життєвого рівня. Коли врегулювати нормативні підходи щодо вартості прожиткового мінімуму, ввести в дію хоча б Конвенцію про мінімальні норми соціального забезпечення, Конвенцію про основні цілі та норми соціальної політики та інші документи Міжнародної організації праці. Те саме стосується і правозахисної сфери. Держава має знати, як не за відомчою належністю, а по суті реформувати пенітенціарну систему і систему паспортної і реєстраційної роботи.

Для визначення пріоритетів в роботі далеко за прикладами ходити не треба. Ми зробили аналіз нових тенденцій, що випливають із змісту звернень громадян, які надходять до нашого комітету. З'ясувалося, що 55 відсотків листів стосуються таких болючих соціальних питань, як виплата пенсій, зарплат, охорони здоров'я, а також трудових спорів, житлово-комунальних послуг тощо.

Серед пошти комітету третина листів стосується діяльності правоохоронних органів, насамперед судів.

У значній кількості листів міститься прохання роз'яснити порядок звернення до Європейського суду, і ми надаємо необхідні роз'яснення. Дехто з громадян навіть вкладає в лист підписаний зворотний конверт з маркою, а Б. Т. Чайченко із селища Пришиб Запорізької області навіть просить допомогти прискорити розгляд його справи у Європейському суді.

Стосовно конвертів для листування, то ними Верховна Рада забезпечена, а от впливати на суди ми не маємо права навіть в Україні, не кажучи вже про Європейський суд.

Проблема тут в іншому. Вона полягає в тому, що здебільшого люди самі все одно не зможуть правильно оформити документи для подання позову. Для цього держава повинна мати розвинену систему адвокатури, доступні видання всіх справ Європейського суду, його регламентних та інших нормативних документів. Я вже не кажу про проблеми взаємоузгодження нашої судової системи з системою прецедентного права. Внаслідок неймовірної складності питання його тепер просто не варто висвітлювати далі. Але розв'язувати все одно доведеться. От тільки на державному рівні не зовсім ясно, кім, коли і в який спосіб.

Стосовно безпосередньої компетенції нашого комітету, то ми бачили, що єдиною явно не врегульованою законодавством незалежної України сферою правовідносин є порядок проведення мирних зборів. Тому внесли на розгляд Верховної Ради України проект закону «Про мирні збори». Актуальність його прийняття всім просто очевидна у зв'язку з частими акціями протесту шахтарів, учителів, атомників, пенсіонерів, ошуканих вкладників та багатьох інших категорій громадян, які борються за свої права.

Всім відома проблематичність питання про скасування смертної кари, тому ми створили у складі комітету робочу групу, яка напрацьовує можливі варіанти його розв'язання. Одним із таких варіантів, до прийняття нового Кримінального кодексу, може стати прийняття закону «Про введення мораторію на виконання смертних вироків і внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України», проект якого ми внесли разом з народним депутатом Сергієм Кириченком.

Потребують законодавчого врегулювання такі складні питання, як права корінних народів, відновлення прав кримськотатарського народу та інших етнічних груп, депортованих за національною ознакою, статус в Україні іноземного українця. Окремі зміни необхідно внести до міграційного законодавства, а також до Закону «Про громадянство України», «Про національні меншини в Україні», до низки законів, які прямо або опосередковано стосуються захисту прав сім'ї, жінок та дітей в Україні. В усіх вказаних напрямах робочі групи у складі кількох народних депутатів і працівника секретаріату ведуть необхідні напрацювання.

Значної роботи потребує підготовка до ратифікації Європейської хартії регіональних мов або мов меншин 1992 р. Тепер у комітеті готуються різні пропозиції щодо зобов'язань, які Україна могла б взяти на себе під час ратифікації Хартії.

Отож держава повинна мати чітку програму дій у своїй роботі з системного забезпечення прав людини.

Якщо брати законодавчий бік справи, то це найкраще зробити в Державній програмі розвитку законодавства до 2002 року. Проект такої програми був внесений восени минулого року. Але, на жаль, розгляд її на сесії Верховної Ради України зволікається.

В такій програмі можна було б передбачити, які законодавчі кроки здійснити в соціальній сфері, трудовому законодавстві, правоохоронній системі, міжетнічних відносинах, забезпеченні прав інвалідів, ветеранів, жінок, дітей та багатьох інших категорій громадян, які потребують захисту або просто здійснення особливої політики з боку держави.

Але це тільки законодавча складова загальнодержавної політики.

Якщо говорити про загальнодержавну політику загалом, то це має бути документ, який містив би законодавчий блок щодо прав людини і намітив систему реалізації цього законодавства.

Під час вступу до Ради Європи Україна зобов'язалася протягом року схвалити «Рамковий закон про правову політику України щодо захисту прав людини». Такий документ — проект Концепції правової політики захисту прав людини — був розроблений за провідної ролі Міністерства юстиції і в порядку законодавчої ініціативи внесений Кабінетом міністрів України у квітні 1997 р. на розгляд Верховної Ради.

На жаль, цей документ був дещо декларативний. Тому Верховна Рада України 1 грудня минулого року прийняла рішення повернути його на доопрацювання. Однак це рішення не відкидає актуальності такого документа і необхідності його прийняття після ретельного доопрацювання.

Геннадій УДОВЕНКО,
голова Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про заснування та умови діяльності інформаційно-культурних центрів»

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про заснування та умови діяльності інформаційно-культурних центрів, підписану 27 лютого 1998 року в місті Москві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ, 8 квітня 1999 року.
№ 583—XIV.

ВАТ «Світанок»

повідомляє про проведення позачергових зборів акціонерів 8 червня 1999 року о 15.00 (початок реєстрації о 13.00) за адресою: Київ, вул. Толстого, 6 (IV поверх).

Порядок денний:

1. Про дострокове припинення повноважень голови спостережної ради — президента та членів спостережної ради. Проведення виборів голови спостережної ради — президента на членів спостережної ради на новий строк згідно зі статутом акціонерного товариства.
2. Перспектива розвитку ВАТ «Світанок».

Спостережна рада ВАТ «Світанок».

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320600, Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) порушив справу № Б26/2-99 про банкрутство Виробничої фірми «Дніпроінтех» (322640, Дніпропетровська область, м. Дніпродзержинськ, бульвар Героїв, 24; р/р 26009301170077 у Дніпродзержинському відділенні «Промінвестбанку», МФО 305501, код ЄДРПОУ 14290817).

Арбитражным судом Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбуждены дела о банкротстве:

— № 24/27Б ООО «Комус» (340004, г. Донецк, ул. Артема, 191, р/с 467052 в отделении Машбанка АК ПИБ, МФО 334914);

— № 24/47Б ООО «Новое время» (340018, Донецк, ул. Советской Армии, 24, р/с 260014 в АБ «Юзовский», МФО 335195);

— № 24/48Б ООО «Дон Ком Торг» (340007, г. Донецк, пр. Киевский, 87, р/с 290399011 в Киевском отделении АК ПИБ, МФО 334271);

— № 5-32Б ЧМП фирма «Этуаль» (340114, г. Донецк, ул. Челюскинцев, 193, р/с 260052012 в АК АБ «Украина», МФО 334248);

— № 5-33Б «Что? Где? Когда?» (340048, г. Донецк, пр. Титова, 10, р/р 260089801094 в АК «Укрсоцбанк», МФО 334011);

— № 5-31Б ООО «Диполь» (340027, г. Донецк, ул. Пожарского, 5/5, р/с 26008185089001 в Донецком региональном управлении КБ «Приватбанк», МФО 335496).

Заявления кредиторов и санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования.

Інформація про діяльність ВАТ «Ірпінське АТП 13250» у 1998 році

Найменування емітента	ВАТ «Ірпінське АТП 13250»
Код ЕДРПОУ	05538632
№ свідоцтва про державну реєстрацію та дата видачі свідоцтва	№ 753 Видано 17.06.1996 року
Місцезнаходження	255711, Київська область, смт Гостомель, вул. Чапаєва, 1
Телефон	3-15-52
Телефакс	3-15-59
Основні види діяльності	51121 — автомобільне господарство; 14931 — ремонт вантажних автомобілів і автобусів; 86010 — ремонт і технічне обслуговування легкових автомобілів та інших транспортних засобів на замовлення населення; 86210 — транспортно-експедиційні послуги на замовлення населення; 71130 — оптова торгівля; 72200 — зовнішня торгівля
Кількість акціонерів	319
Кількість власників облігацій	
Чисельність працівників	372
Статутний фонд	840805,50
— Прості акції (кількість та частка в статутному фонді)	2963222; 100,00%
— Привілейовані акції (кількість та частка у статутному фонді)	0; 0,00%
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	20.02.1998 року
Найменування та місцезнаходження реєстратора	ТОВ «РК Україна», м. Київ, Жовтневий р-н., Чумака, 5.
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати доход по його цінних паперах	

Основні фінансові показники

Показник	Рік звітний 1998 рік	Рік попередній 1997 рік
1. Виручка (валовий доход) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору, тис. грн.	2836,2	1802,5
2. Балансовий прибуток (збиток), тис. грн.	32,0	123,7
3. Всього по активах балансу, тис. грн.	6502,6	5794,4
4. Всього зобов'язань, тис. грн.	1640,9	863,5
5. Статутний фонд, грн.	840805,50	840805,50
6. Номінальна вартість акцій, грн.	0,25	0,25
7. Нерозподілений прибуток	0,00	0,00
8. Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію, грн.	0,00	0,00
9. Дивіденди, нараховані на одну просту акцію, грн.	0,00	0,00

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дело о банкротстве КСП «Артемовская птицефабрика». Юридический адрес: 343417, Донецкая обл., Артемовский р-н, с. Яковлевка; р/с 26006200054001 в АПБ, Артемовск, МФО 334538, ОКПО 00852105.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Порядок денний загальних зборів акціонерів ЗАТ «Чернігівський м'ясокомбінат»,

що відбудуться 11 червня 1999 року о 14 годині у приміщенні ДКП міського палацу культури за адресою: 250017, Чернігів, вул. Щорса, 23:

1. Затвердження змін до статуту у вигляді нової редакції та положень, що регламентують діяльність товариства.
2. Про випуск акцій третьої емісії та збільшення статутного фонду товариства.
3. Про делегування окремих повноважень загальних зборів правлінню.

Повідомлення про збільшення статутного фонду ЗАТ «Чернігівський м'ясокомбінат»

1. Збільшення статутного фонду проводиться з метою залучення додаткових коштів, що будуть направлені на розвиток підприємства.

Збільшення статутного фонду здійснюється шляхом випуску нових акцій.

Розмір збільшення статутного фонду — 1 333 210,5 гривні.

2. Статтю 6.2. статуту товариства передбачається викласти у такій редакції: «6.2. Статутний фонд Товариства становить 2 250 000 (два мільйони двісті п'ятдесят тисяч) гривень. Статутний фонд Товариства поділений на 4 500 000(чотири мільйони п'ятсот тисяч) простих іменних акцій номіналом 0,5 гривні».

3. Додатково випускаються 2 666 421 штука простих іменних акцій номінальною вартістю 0,5 гривні кожна. Загальна номінальна вартість акцій додаткового випуску 1 333 210,5 гривні.

4. Акції розміщуються серед акціонерів товариства шляхом укладення договорів купівлі-продажу між емітентом та акціонером.

5. Розміщення акцій третьої емісії здійснюється у відповідності з Положенням «Про розміщення акцій третьої емісії серед акціонерів ЗАТ «Чернігівський м'ясокомбінат».

6. ЗАТ «Чернігівський м'ясокомбінат» відшкодовує збитки, пов'язані зі зміною статутного фонду, а саме внесення необхідних змін в облік акцій.

Правління ВАТ «Чернівцісортнасінняовоч»

повідомляє, що чергові збори акціонерів відбудуться 4 червня 1999 року о 14 годині у приміщенні будинку культури с. Хряцка Герцаївського району.

Початок реєстрації об 11 годині.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1998 рік.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії. Затвердження балансу товариства за 1998 рік.
3. Про план розподілу прибутку 1999 року.
4. Затвердження форми випуску акцій ВАТ.
5. Різне.

Арбітражний суд Донецької області (340105, Донецьк, б. Пушкіна, 34) порушив справу № 18/89б про визнання банкрутом ЧП «Барк», Донецьк.

Юридична адреса: 340048, Донецьк, вул. Левицького, 19, кв. 4.

Р/р 26008301530577 у Київському відділенні АК ПІБ, Донецьк, МФО 334271, ЗКПО 23128033.

Головне управління охорони здоров'я Києва оголошує торги із закупівлі м'якого інвентарю для лікувальних закладів міста, які відбудуться 6 травня 1999 року о 10.00 за адресою: Київ, вул. Прорізна, 19. Довідки за тел. 225-12-06.

ЗАО «Титул плюс» уменьшает уставной фонд. Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

«ДОНЕЦЬКА СПРАВА»: аби привід, «справа» знайдеться

У «Голосі України» від 23 лютого 1999 р. було надруковано статтю Миколи Павленка «Донецька справа»: світло і тіні арбітражного правосуддя», в якій автор у досить емоційній формі спробував висвітлити суть спору між Єнакієвським металургійним заводом (ЄМЗ) і підприємством «АМП» на тлі власних міркувань про ефективність організації арбітражного процесу в Україні.

Пан Павленко проводить «нескладний юридичний аналіз», який, на його думку, «свідчить, що повторне звертання з позовом до суду безперспективне». Він аналізує «з точки зору здорового глузду» (а не закону) визначення суду щодо повернення позовних матеріалів позивача. Твердить, що використання у практиці статті 94 АПК надає судовій справі «нового приголомшливого напряму» і «абсолютно чудового обороту», а судця, котрий висловив окрему думку (навіть без її належної законодавчої оцінки), тим самим «рятує свою душу». Зі статті випливає, що привласнення судовій справі в пресі якогось ярлика (приміром, залежно від місця проведення судового засідання — «Донецька справа», «Полтавська справа»), як це зробив пан Павленко, лише сприятиме гласності і відкритості арбітражних процесів. До речі, представники «АМП» в одному зі своїх клопотань уже заявляють, що спір між ЄМЗ і «АМП» нібито одержав назву «Донецька справа» не завдяки статті (де сказано, що так про неї висловилася «дівчина з секретаріату Вищого арбітражного суду»), а так назвали його в народі.

Звичайно, все сказане за бажання можна було б віднести до неординарних поглядів пана Павленка як на організацію арбітражного процесу загалом, так і на конкретні форми його прояву зокрема, якби не одна обставина. В статті йдеться про конкретний господарський спір, судочинство у зв'язку з яким, до речі, ще не завершено. А автор, апелюючи до громадської думки, досить широко висвітлює тільки позицію «АМП», ігноруючи чомусь аргументи іншої сторони спору — ЄМЗ. Не бере він до уваги й обгрунтування висновків, що містяться у постановчих частинах судових рішень, і визначень, прийнятих раніше з цього спору. Тому, цілком підтримуючи сформульовану у статті тезу: «велика справа — гласність», у свою чергу, хочемо додати, що об'єктивність і достовірність викладу також є неабиякими чинниками, надто коли журналіст апелює до найвищого судді — громадської думки. У зв'язку з цим хочемо висловити кілька зауважень з приводу так званої «Донецької справи».

Нагадаємо суть суперечки. Між сторонами було укладено договір купівлі-продажу № 678 МУ від 02.04.96 р., відповідно до якого «АМП» мав поставити окотиші на ЄМЗ. Однак, як твердить ЄМЗ, вказані окотиші не було поставлено. «АМП» з таким висновком не погодилося й порушило арбітражну справу № 114/1-1 в арбітражному суді Донецької області. У свою чергу, ЄМЗ висунув зустрічний позов про визнання договору № 678 МУ нечинним (арбітражна справа № 2/9а). У результаті розв'язання спору було доведено, що домовленість з боку «АМП» було укладено лише про людське око і без наміру створити юридичні наслідки, тому арбітражний суд Донецької області визнав її нечинною. Судом було доведено, що спірну партію окотишів було поставлено не в рахунок виконання договору № 678 МУ, а в рахунок прямого договору з Полтавським ГЗК. Вищим арбітражним судом України це рішення було залишено без змін.

Але ось що характерне. Протягом усього арбітражного процесу тривало посилене формування громадської думки, спрямоване на створення негативного образу ЄМЗ, робилися спроби вплинути на весь перебіг правосуддя.

Зокрема, щойно було порушено арбітражну справу № 2/9а, на ім'я голови арбітражного суду Донецької області В. Джурука надійшов депутатський запит від 16 депутатів Верховної Ради України. Що стало приводом для того, щоб народні обранці із західних областей України встали на захист інтересів маловідомого київського підприємства «АМП», яке представляє інтереси андоррського капіталу, можна лише здогадуватися. Постає питання: якщо депутати вже на початковому етапі розгляду арбітражної справи змогли визначитися з «ображеною» стороною, то хто ж має захищати інтереси другої сторони — українського товаровиробника?

Однак, як то кажуть, лихо не без добра. Викликає повагу сама готовність частини народних обранців приймати близько до серця проблеми «простих» підприємств, їхнє бажання вникати в конкретні господарські спори між суб'єктами підприємницької діяльності і оперативно складати депутатські запити. Є надія, що депутати виявлять таке саме піклування, як про «АМП», і стосовно багатотисячного трудового колективу металургійного заводу, який є містотворюючим підприємством Єнакієва.

Тому як наступний об'єкт депутатського запиту пропонуємо, приміром, узяти договір № 1180 МУ від 22.11.94 р., згідно з яким АТ «АМП» брало на себе зобов'язання з постачання природного газу в обмін на металопродукцію. Знаючи, що будь-який металургійний завод, і ЄМЗ так само, не може працювати без природного газу, тим більше за кризових часів, АТ «АМП» нав'язало заводові такі коефіцієнти обміну, що, поставивши газ на суму близько 44 мільйонів гривень, у результаті одержало в обмін металопрокату на суму близько 66 мільйонів гривень. Розібравшись у невигідності обміну і в повній відповідності з умовами договору, ЄМЗ переглянув взаємні зобов'язання сторін і виставив на адресу АТ «АМП» претензію від 12.06.98 р. Однак відповідь на неї досі не одержано.

Не відстають від народних депутатів ані саме «АМП», ані його адвокат Я. Зейкан. Так, «АМП» раз у раз подає заяви і скарги на ЄМЗ до контролюючих органів (до СБУ в Києві, до Генеральної прокуратури, до ДПАУ). На заводі вже відбулося кілька перевірок, які, до речі, не виявили жодних порушень, пов'язаних з предметом спору. Адвокат Я. Зейкан, у свою чергу, опублікував у газеті «Закон і бизнес» статтю, в якій висловив свою специфічну точку зору на «світло і тіні арбітражного правосуддя». Згодом це дозволило панові Зейкану в одному зі своїх численних клопотань заявити, що до цієї справи прикута увага преси.

Але, звичайно, вершиною великомасштабного висвітлення позиції «АМП» у спорі з ЄМЗ стала стаття пана М. Павленка. Тож повернімося до неї й погляньмо, що саме являє собою «АМП». Під «підприємством АМП», як скромно іменує його в статті М. Павленко, насправді слід розуміти дві самостійні юридичні особи: україно-андоррське спільне підприємство «АМП» (ідентифікаційний номер 21625655) і акціонерне товариство «АМП» (ідентифікаційний номер 19250768), які мають спільну юридичну адресу, однакові емблеми, майже тотожний дизайн печаток, форм листів, факсів та іншої документації. Між названими підприємствами відбувалися досить заплутані кадрові переміщення одних і тих самих керівних працівників. Тому відсутність у статті чіткого розмежування цих двох юридичних осіб робить неможливим простеження того факту, що укладало договір з ЄМЗ і виставляло претензію АТ «АМП», а висувала вимоги в судовому порядку вже інша юридична особа — СП «АМП».

Тепер щодо піклування автора про поповнення бюджету держави за рахунок сплати державного мита і податків. Пан Павленко стверджує: «держава втратила не тільки 125000 гривень несплаченого мита, коли рішення скасовувалося «з ініціативи» голови суду, а й сотні тисяч гривень податків, які були б сплачені в разі належного виконання договору 678 МУ, що його визнано нечинним, а тому ніби й неіснуючим». Нас дещо дивує сам підхід М. Павленка до питань співвідношення перевірки додержання законності і сплати державного мита. У статті, по суті, арбітражному суду зроблено закид, що він відповідно до статті 92 АПК з власної ініціативи в порядку нагляду перевірив законність і обгрунтованість раніше винесеного судового рішення. Слідуючи логіці пана Павленка, з таким самим успіхом можна твердити, що взагалі будь-яка ініціативна діяльність правоохоронних і судових органів, спрямована на захист законності, шкідлива, бо завдає державі збитки у вигляді несплаченого мита чи інших платежів, що їх за певних умов могли б сплатити потерпілі, самотужки захищаючи свої права. Та лишімо це питання на совісті пана Павленка і погляньмо, яка ж зі сторін спору все-таки залишила казну без мита.

20 травня 1998 р. СП «АМП» подає позовну заяву № 10/295-2 про спонукання виконання зобов'язання в натурі. При цьому СП «АМП», вимагаючи поставки 8 831 тонни металопродукції, сплатило державне мито лише в розмірі 85 грн., замість сплатити 5% (250 000 грн.) від суми вимог, як це належить в разі подання майнового позову. У постанові суду в справі 114/1-1 арбітражний суд зобов'язав СП «АМП» оплатити державне мито в розмірі 5% від суми позову. Однак мито не було сплачене. Постає питання: то хто саме не поповнив бюджет і до того ж у сумі чверть мільйона гривень?

Цікавий підхід СП «АМП» і до сплати державного мита за позовом до арбітражного суду Полтавської області, куди СП «АМП» звернулося начебто з приводу іншого договору і з залученням як співвідповідача і Полтавського гірничо-збагачувального комбінату (хоча предметом спору залишилася та сама партія окотишів, що і в договорі № 678 МУ. Позов було заявлено на суму 10 000 грн. з тим, щоб сплатити до отого багатостраждального бюджету не 250 000 грн., а лише 500 грн.; після чого суму позовних вимог СП «АМП» збільшило до повної суми, а державне мито знову таки не було сплачене.

Що ж до міфічних «сотень тисяч гривень податків», що їх, на думку пана Павленка, начебто недоодержав бюджет в результаті невиконання договору 678 МУ, то змушені його розчарувати. Усі податки, пов'язані з постачанням залізорудних окотишів, було сплачено відповідно до чинного законодавства, щоправда, не за нечинним договором з СП «АМП», а за реальним договором з Полтавським гірничозбагачувальним комбінатом.

У своїй статті М. Павленко твердить, що є з чого дивуватися і представникам «АМП», і першому заступникові голови Вищого арбітражного суду М. Гречковському. До речі, роль останнього в розглядуваному спорі незрозуміла, бо він, на відміну від решти згаданих у статті суддів, взагалі не брав жодної участі в розв'язанні спору. Однак є з чого дивуватися і представникам ЄМЗ. Так, ЄМЗ не звертався 1996 року до підприємства «АМП», як це заявляє автор статті, з письмовим проханням допомогти в поставці сировини і укласти договір на 75 000 тонн залізорудних окотишів. Навпаки, 10 січня 1996 р. «АМП» звернулося до ЄМЗ з комерційною пропозицією (лист № 28-А) про поставку на завод давальницької сировини, в якому серед трьох видів сировини було названо й окотиші Полтавського ГЗК. У відповіді ЄМЗ від 15 січня 1996 р. було дано згоду на укладення договору. Гадаємо, журналістові слід відрізняти комерційну пропозицію однієї сторони від «письмового прохання» другої сторони договору.

Не менший подив викликає й оцінка паном Павленком скасування рішення у справі № 114/1-1 і залишення позову СП «АМП» без розгляду з причини порушення останнім доарбітражного порядку врегулювання спору як «першого акту судової драми». Він пише: «якщо досудового порядку не було дотримано, то це мав би помітити насамперед голова обласного арбітражного суду Джурук». Панові Павленку вочевидь не досить, що у постанові про перевірку рішення у справі № 114/1-1 в порядку нагляду від 2 липня 1998 р. голова Донецького арбітражного суду В. Джурук чітко зазначає: «матеріали справи передати на новий розгляд колегією арбітражного суду... Дати оцінку дотриманню сторонами доарбітражного порядку врегулювання спору...». Але, напевне, виходячи зі спрямованості статті, перше, що мав би зробити В. Джурук, якби він «справді» помітив недотримання доарбітражного порядку врегулювання спору, — це повідомити пресу.

На виконання постанови про перевірку рішення у справі № 114/1-1 в порядку нагляду 29 липня 1998 р. справу було розглянуто колегією, котра встановила, що як доказ вжиття заходів доарбітражного врегулювання спору СП «АМП» у своїй заяві посилається на претензію, виставлену АТ «АМП», яка за своїм змістом не відповідає вимогам статті 6 АПК. Колегія визначила, що за вказаних обставин арбітражний суд не вважає спір урегульованим у доарбітражному порядку. Тому скасування рішення у справі № 114/1-1 не є судовою помилкою, як це хоче представити М. Павленко.

Пан Павленко вважає «актом судової драми» не тільки програш СП «АМП» у справі № 114/1-1, а й саму справу № 2/9а, порушену ЄМЗ проти СП «АМП». Його обурює ЄМЗ, який, «забувши про свої відгуки та акти звірки, пише, що жодних окотишів у рахунок договору 678 МУ... не одержував». М. Павленко запитує: «хіба допустимо, щоб у суді відповідач з документами в руках спочатку стверджував, що поставка була і договір був, і заборгованість визнаємо, а потім, і знов-таки з документами — цілком протилежне». І як завершальний аргумент посилається на наявність окремої думки одного з трьох суддів, які розглядали справу № 2/9а. Та розгляньмо все по порядку.

По-перше, пан Павленко не утруднює себе навіть, щоб вивчити предмет спору в справі 2/9а. Він просто констатує: «дійові особи, тобто сторони, ті самі» і заявляє, що на суддів ніякі докази позивача (йдеться про СП «АМП») не подіяли. Але, як уже зазначалося, справу 2/9а порушив ЄМЗ, а отже, і позивачем у ній також виступає ЄМЗ, а не СП «АМП». Тому, хоча дійові особи залишилися ті самі, їхні сторони у спорі змінилися. А класифікувати дії ЄМЗ з приводу звернення до арбітражного суду на захист своїх законних інтересів як «акт судової драми» принаймні неетично. З таким само успіхом можна було б заявити, що звернення СП «АМП» до арбітражного суду з приводу поставки окотишів уже саме по собі є «драмою».

По-друге, окрема думка, висловлена одним з трьох суддів у справі 2/9а, подається паном Павленком мало не як громадянський вчинок — суддя «засумнівався і чесно про це написав», «написав і тим врятував свою душу». Роблячи такі заяви, вельмишановний автор відводить нас від питань розгляду конкретного спору по суті і дотримання законності під час його розв'язання. Акценти зміщуються лише на моральний бік справи, та й то в розумінні пана Павленка. Виходить, коли суддя написав окрему думку (навіть якщо вона згодом виявиться помилковою), — він чесна людина, а якщо висловив іншу думку (навіть якщо вона законодавчо обгрунтована), — є підстави сумніватися в його об'єктивності. Тому для уникнення таких непорозумінь законодавець і передбачив можливість розгляду спорів не лише одним арбітром, а й колегіально — трьома арбітрами. У цьому випадку, відповідно до статті 82 АПК, рішення приймається більшістю арбітрів. А той арбітр, який не погоджується з рішенням, зобов'язаний викласти у письмовій формі свою окрему думку, яка додається до справи. Тож написання «окремої думки» — це не "геройчний" вчинок, а звичайна практика відправлення правосуддя.

По-третє, у статті не зовсім повно висвітлено ситуацію. Між ЄМЗ і Полтавським гірничо-збагачувальним комбінатом віддавна існували міцні господарські зв'язки. І окотиші, на які претендує СП «АМП», були поставлені Полтавським ГЗК в січні-лютому 1996 р. в рахунок виконання прямого договору № 3Д-262/672 МУ від 20.12.95 р., укладеного між Полтавським ГЗК та ЄМЗ. Сторони договору мають усі необхідні первинні документи і акти відповідних звірок.

Що ж до договору № 678 МУ між ЄМЗ і АТ «АМП», то його було укладено 2 квітня 1996 р. А акт звірки, на який весь час посилаються представники СП «АМП», було складено 6 березня 1996 р., тобто задовго до укладення самого договору, і тому не може бути підтвердженням виконання письмового договору, якого ще не існувало в природі. Інших первинних документів на підтвердження поставки окотишів на ЄМЗ представники СП «АМП» уперто не подають. А сама поява вищезгаданого акта звірки пояснюється низкою обставин. Це наявність специфіки організації обліку надходження і оприбуткування матеріальних ресурсів на великих металургійних підприємствах з неперервним процесом виробництва (сировина надходить часто-густо раніше за необхідні товаросупровідні документи), перебудова системи обліку та здійснення кадрових змін, які відбувалися на заводі протягом 1996—1998 рр.

І на завершення, перефразуючи висловлювання того самого вельмишановного М. Павленка з приводу судових помилок, хочемо зазначити: журналістські помилки були, є і будуть. Адже журналісти «також люди. Важливо інше. Наскільки своєчасно і ефективно такі помилки виправляються».

Марина ГРЕБЕНЮК.

У номер

✔ Житомир

Кого роблять дурнем?

У першому кварталі цього року кризові явища в економіці і соціальній сфері загострилися. Такий висновок зафіксовано в постанові виїзного засідання правління Української спілки промисловців і підприємців, що відбулося в Житомирі. Уряд критикували за форсоване вжиття адміністративних заходів до подолання платіжної кризи, в тому числі від'єднання енергопостачання підприємств без урахування діючих систем розрахунків, що призвело до різкого погіршення загальних умов розвитку ділової активності.

За словами президента УСПП, голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики А. Кінаха, замість підтримки вітчизняного товаровиробника у нас роблять дурнем саме того, хто прагне працювати чесно.

✔ Київ

Гуртуймося, демократи!

Християнсько-народний союз України у відкритому зверненні до демократичних партій констатує, що тенденція розколів в окремих політичних організаціях державницького спрямування набула небезпечного розвитку. Стало відомо, що відбулося внутрішнє розмежування в Партії зелених. Є публічні непорозуміння в Народно-демократичній партії. Окремо варто згадати й про давні розбіжності в середовищі Соціал-демократичної партії (об'єднаної), що призвели до утворення колишніми однодумцями іншої партії.

В умовах наближення виборчої кампанії стикаються інтереси представників бізнесово-привладної еліти та більшості рядових партійців, незаангажованих керівників обласних організацій, які неоднозначно сприймають беззаперечну відданість своїх провідників нинішньому Президентові. Саме через суперечливу «конструктивну опозицію» до влади потерпає, наприклад, і Народний рух.

ХНС закликає партії сприяти підтримці єдиного кандидата, який не допустить комуністичного реваншу та забезпечить поступ України на засадах демократії і справедливості.

✔ Одеса

Дні і ночі нової музики

В Одесі проходив 5-й міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Два дні і дві ночі нової музики». Він став таким популярним серед митців Європи, Америки й Азії, що традиційно відведені часові рамки вже не могли вмістити всього запропонованого його численними учасниками. Тож довелося вдатися до своєрідної програми-прелюдії, що розпочалася ще 13 квітня. Та головне мистецьке свято все ж відбулося у п'ятницю, суботу й у ніч на неділю. У ньому брали участь композитори й виконавці, чиї новаторські пошуки знайшли широке визнання, більш як з півтора десятка країн. Генеральний спонсор фестивалю —міжнародний фонд «Відродження». Готувала фестиваль міжнародна громадська організація «Асоціація Нова музика», яку очолює одеська композиторка Кармела Цепколенко.

✔ Фотофакт

Половину свого півстолітнього життя Микола Михайлович Тадеоцук з КСП імені Петровського Сватівського району, що на Луганщині, пропрацював на конях. Тепер за допомогою двох кінських сил він обслуговує свиноферму з двох тисяч свиней.

Фото Вадима Лісного (ДІНАУ).

Спомин, що не знає відстаней

Акції

(Початок на 1-й стор.).

Як повідомив на прес-конференції в «Укрпошті» генеральний директор підприємства Василь Мухін, тут створено робочу групу з підготовки та проведення цієї обширної акції.

Можливо, найвідчутнішим щодо фінансового вираження подарунком — не лише для ветеранів, а й для всіх наших співвітчизників — буде зниження тарифів за пересилання в межах України посилок та бандеролей наземним транспортом з 1 до 9 травня включно (знижки не поширюються на плату за оголошену цінність поштових відправлень).

Окрім того, поштовики розмістять плакат-заклик про підтримку акції у відділеннях зв'язку, навчальних закладах, магазинах та інших місцях масового відвідування. Вирішено забезпечити в достатньому асортименті маркованою продукцією всі відділення зв'язку, поштамти тощо.

Керівники філіалів «Укрпошти» зустрічатимуться з головами держадміністрацій різних рівнів, керівниками рад ветеранів, громадських організацій з роз'ясненнями завдань акції. Також задля цього на поштамтах, у вузлах та відділеннях зв'язку буде організовано дні відчинених дверей для школярів. У рамках акції —конкурс «Щасливий конверт».

І окремим рядком — вшанування ветеранів, які працювали чи й продовжують працювати в системі «Укрпошти». Висловити їм вдячність вирішено ось у який спосіб. Про цих заслужених людей буде підготовлено нариси й розміщено в засобах масової інформації.

Акція «Привітайте ветеранів!» — перший крок до 55-ї річниці Перемоги, яку людство відзначатиме у 2000 році. А пошта, як завжди, бере на себе місію згуртування, співчуття і передачі великої, сильної любові від серця до серця на неосяжні відстані (так, до речі, було і в воєнні роки Великої Вітчизняної). Недаремно подвижники з «Укрпошти» звернулися до всіх нас із таким проникливим закликом:

«Якщо дорога для вас літня людина живе далеко від вас, напишіть листа або надішліть їй листівку зі словами вдячності, адже цей маленький прояв поваги надовго розчулить її і зігріє душу».

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Оголошення

Ізюмська об'єднана державна податкова інспекція повідомляє, що арбітражним судом Харківської області (310022, м. Харків, Держпром, 8 під'їзд) порушено справу № 11190/7-74 про банкрутство Ізюмського орендного виробничого водопровідно-каналізаційного підприємства (Харківська область, м. Ізюм, вул. Калініна,11, р/р № 26005200128001 в Ізюмському відділенні АК АПБ «Україна»).

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування цього оголошення.

Спорт

Студентки — відмінниці!

Баскетбол. Жінки. Завершилася фінальна серія чемпіонату країни. Студентський клуб з Києва «ТІМ-СКУФ», вигравши у домашніх поєдинках 91:80 та 91:82 у переможниць двох попередніх турнірів, спортсменок запорізької «Козачки», вперше у своїй біографії здобув золоті медалі. Цього успіху досягли гравці: Марина Ткаченко (граючий тренер), Оксана Скойбіда, Валентина Воронова, Олена Дейниченко, Тетяна Шаблинська, Наталя Видринська, Марина Рачок, Тетяна Луценко, Катерина Агранович.

Поздоровлення лунають сьогодні на адресу головного тренера команди Ігоря Ткаченка, тренера Галини Руцинської, віце-президента клубу Анатолія Ткаченка та багатьох людей, завдяки яким святкує перемогу «ТІМ-СКУФ». Ще одна інформація: Марину Ткаченко затверджено на посаді головного наставника національної збірної.

Золотий тренерсько-подружній дует Ігор та Марина Ткаченки.

Фото Володимира СТРУМКОВСЬКОГО.

Шутков «пошуткував»

Момент зустрічі «Динамо» — «Кривбас».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Футбол. Вища ліга. 21-й тур.

«Динамо» — «Кривбас». 1:0. 15 000. Шевченко, 45. «Шахтар» — «Зірка». 1:2. 12 000. Кривенцов, 7 —Скіш, 32, Богданов, 90. «Металіст» — «Металург» Зп. 1:0. 15 400. Костюков, 25. «Карпати» — «Прикарпаття». 3:0. 7 200. Паляниця, 18, 79, 88. На 58-й хв. Паляниця не реалізував пенальті. «Металург» М — «Металург» Д. 0:0. 9 000. СК «Миколаїв» — «Таврія». 1:2. 6 000. Лукаш, 77, з пенальті — Гайдаш, 38, Ветренников, 80. «Нива» — «Ворскла». 2:2. 3 000. А. Капанадзе, 30, Дем'янчук, 70 — Костюк, 10, Мусолітін, 89. «Дніпро» — ЦСКА. 0:1. 24 000. Закарлюка, 71, з пенальті. На 73-й хв. Поклонський («Дніпро») не реалізував пенальті.

	В	Н	П	М	О
Динамо	14	4	1	52—14	46
Шахтар	15	1	5	58—21	46
Карпати	11	7	3	37—19	37
Кривбас	9	9	3	22—11	36
Металіст	10	3	8	21—25	33
Металург М.	9	5	6	27—17	32
ЦСКА	7	8	4	23—20	29
Зірка	7	5	8	18—21	26
Металург Д	6	5	10	21—33	24
Металург Зп	7	3	10	27—35	24
Таврія	6	6	9	20—25	24
Ворскла	6	5	9	21—28	23
Нива	6	5	10	21—29	23
Дніпро	6	2	12	16—32	20
Прикарпаття	3	5	13	17—44	14
СК Миколаїв	2	4	14	12—41	10

Коли добігала кінця остання хвилина матчу в Донецьку, на табло були цифри 1:1. І от воротар господарів Шутков, очевидячки, більше від інших бажаючи перемоги, у буквальному розумінні слова повів в атаку товаришів. Цим і скористалися кіровоградці, покаравши суперника за отаку зухвалу недбалість.

Втрата трьох очок удома, зрозуміло, поставила під сумнів чемпіонські наміри «Шахтаря». Хоча попереду й багато подій, але донечкан за набраними очками вже наздогнали динамівці. А в них ще й два матчі в запасі.

У підопічних Валерія Лобановського багато поєдинків на виїзді. Та вони постараються не розгубити переваги. Хоча динамівцям не позаздриш. Адже ведуть вони боротьбу на чотирьох (!) фронтах: в чемпіонаті, розіграші Кубка, Лізі чемпіонів та у складі збірної країни у відбірковому турнірі Євро-2000.

У черговому турі проти «Динамо» грав криворізький клуб, який заслужив чимало схвальних слів останнім часом. Це добротна, добре підготовлена функціонально команда, котру очолюють молоді й честолюбні тренери —Олег Таран і Геннадій Литовченко. «Кривбас» цілком реально претендує на «бронзу». В цьому, гадаю, ще раз переконалися ті, хто спостерігав київський матч.

Ціною величезних зусиль киянам вдалося зламати «замок», що висів на воротах гостей. Єдиний гол у цій зустрічі було забито на останній хвилині першого тайму. Шевченко виконав штрафний, повторивши момент, коли він забив другий м'яч у ворота «Баварії» півтора тижні тому.

Знову на трибунах стадіонів побувало чимало глядачів. І якщо у Дніпропетровську на «Метеорі» був аншлаг, бо вболівальників пустили туди безплатно, то в Києві заповнені по вінця трибуни динамівського стадіону —наслідок не лише чудової гри нашого найсильнішого клубу, а й розумної цінової політики, запропонованої керівництвом ФК «Динамо». Адже всі квитки —лише по гривні!..

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Перша ліга. «Шахтар-2» — «Чорноморець». 0:1. Собкович, 11. На 79-й хв. одесит Голоколосов не реалізував пенальті. «Торпедо» — «Металург». 2:0. Єфіменко, 72, Іричук, 79. «Десна» — «Поділля». 1:2. Панченко, 57 — Тимощук, 36, Магріані, 46. «Сталь» —ФК «Львів». 2:0. Плотников, 59, 88. ФК «Вінниця» — «Явір-Суми». 2:0. Лелюк, 23, Бобович, 84. На 78-й хв. вилучено гравця гостей Єрмака (удар суперника рукою). «Полісся» — «Нафтовик». 2:3. Козакевич, 26, Софілканич, 56, з пенальті — Корощенко, 38, Колесник, 63, Харченко, 69. ФК «Черкаси» — «Поліграфтехніка». 2:0. Білозор, 76, Бурхан, 88, з пенальті. ЦСКА-2 — «Кремінь». 1:1. Олійник, 45 — Микуляк, 24, з пенальті.

У турнірі лідирують: «Торпедо» — 58 очок, «Динамо-2» — 53, «Чорноморець», ФК «Черкаси» — по 42.

Черговий тур відбудеться 22 і 23 квітня.

Хокей. Товариські матчі національних збірних. Україна — Австрія. 1:3. Гончаренко, 60 — Рассманн, 1, Бранднер, 16, Подлоскі, 35. Україна — Австрія. 4:0. Буценко, 30, Остроушко, 31, Синьков, 55, Марковський, 56.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК (заст. головного редактора), Леонід БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 197963.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311271.
1 2 3 4 5 6 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України